

Arkagyij és Borisz Sztrugackij
Piknik az árokparton

Аркадий Стругацкий, Борис Стругацкий
Незначенные встречи
«Молодая Гвардия»

1980

Машина желаний
Сборник научной фантастики Выпуск № 25
Издательство «ЗНАНИЕ»

Пикник на обочине

FORDÍTOTTA: FÖLDEÁK IVÁN
EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST 1984

A rosszról kell
létrehoznod a jót
mert ezen kívül más
nem áll rendelkezésedre

R. P. Warren

RÉSZLET AZ INTERJÚBÓL, AMIT A MARMONTI RÁDIÓ
KÜLÖNTUDÓSÍTÓJA KÉSZÍTETT DR. VALENTIN PILMANNAL ABBÓL AZ
ALKALOMBÓL, HOGY MEGKAPTA AZ 19.. ÉVI FIZIKAI NOBEL-DÍJAT

- ...Doktor Pilman, nyilván az úgynevezett Pilman-radiánst tekinthetjük az ön első komoly felfedezésének?

- Szerintem nem. A Pilman-radiáns nem volt az első, nem volt komoly, s voltaképp nem is felfedezés. S nem is egészen az enyém.

- Doktor, ön nyilván tréfál. A Pilman-radiáns olyan fogalom, amit minden iskolás ismer.

- Ez nem lep meg. A Pilman-radiánst először éppen egy iskolás fedezte fel. Sajnos, nem emlékszem, hogy hívták. Nézze meg Statson könyvében, A Látogatás történetében, az részletesen leírja. A radiánst egy iskolás fedezte fel, a koordinátákat először egy egyetemi hallgató publikálta, de valami furcsa oknál fogva a radiánst mégis rólam nevezték el.

- Igen, a felfedezések sorsa néha különös. Doktor Pilman, nem magyarázná meg hallgatóinknak...

- Ide süssön, földi. A Pilman-radiáns egészen egyszerű dolog. Képzelve maga elé, hogy megpörget egy nagy földgömböt s aztán pisztolyból lövöldözni kezd rá. A lyukak a földgömbön szabályos görbén helyezkednek el. Mindannak, amit az én első felfedezésemnek nevez, a lényege a következő egyszerű tényben rejlik:

a Látogatás hat Zónája úgy helyezkedik el bolygónkon, mintha valaki hat pisztolylovást küldött volna a Földre egy olyan fegyverből, amely valahol a Föld-Deneb vonalon helyezkedik el. A Deneb a Hattyú csillagkép alfája, az égboltnak azt a pontját pedig, ahonnan feltehetően lőttek, Pilman-radiánsnak nevezik.

- Köszönöm, doktor. Kedves marmonti rádióhallgatók! Végre érthetően elmagyarázták nekünk, mi is az a Pilman-radiáns! Mellesleg, éppen tegnap volt a Látogatás tizenharmadik évfordulója. Doktor Pilman, szólna néhány szót ebből az alkalomból földijeikhez?

- És mi érdekli őket? Ne feledje, én akkor nem tartózkodtam Marmontban...

- Annál érdekesebb lenne megtudnunk, mit gondolt, amikor megtudta, hogy szülővárosa egy idegen bolygóbéli szupercivilizáció inváziójának céltáblája lett...

- Őszintén szólva, először arra gondoltam, hogy ez "kacsa". Nehéz volt elképzelni, hogy a mi jó öreg Marmontunkban ilyesmi történhet. A Góbi, Új-Fundland - ez még elképzelhető, de Marmont!

- Végül azonban el kellett hinnie.

- Végül igen.

- No és?

- Hirtelen eszembe jutott, hogy Marmont s a Látogatás másik öt Zónája... egyébként elnézést, tévedtem, akkor csak négyről tudtunk... szabályos görbén helyezkednek el. Kiszámítottam a koordinátákat, s elküldtem a "Nature"-nak. - S egy csöppet sem nyugtalanította önt szülővárosának sorsa?

- Tudja, a Látogatásban akkortájt már hittem, arra azonban képtelen voltamkényszeríteni magam, hogy elhiggyem a pánikhangulatú tudósításokat a lángoló lakónegyedekről, a szörnyekről, amelyek, válogatósak lévén, csak az öregeket és gyerekeket falják fel, s a véres küzdelemről a sebezhetetlen jövevények és a nagyon is sebezhető, de rendületlen bátorsággal küzdő királyi harckocsizó alakulatok között.

- Igaza volt. Emlékszem, a tájékoztatással megbízott kollégáink akkortájt nemegyszer túllóttek a célon. Térjünk azonban vissza a tudományhoz. A Pilman-radiáns felfedezése volt az első, de bizonyára nem az utolsó hozzájárulása mindazokhoz az ismeretekhez, amelyekkel a Látogatásról rendelkezünk?

- Ez volt az első s egyben az utolsó is.

- Ön azonban, semmi kétség, egész idő alatt gondosan figyelemmel kísérte a nemzetközi kutatásokat a Látogatás Zónáiban...

- Igen... Időről időre átlapozom a Jelentéseket.

- Ön a Földön Kívüli Civilizációk Nemzetközi Kutatóintézetének Jelentéseire gondol?

- Igen.

- Véleménye szerint, mi az utóbbi tizenhárom év legfontosabb tudományos felfedezése?

- A Látogatás ténye.

- Bocsánat... hogy mondta?

- A Látogatás ténye nemcsak az elmúlt tizenhárom esztendő, de az emberiség fennállása óta eltelt egész időszak legfontosabb felfedezése. Nem az a fontos, kik voltak a jövevények, honnan érkeztek, vagy hogy miért tartózkodtak itt ilyen rövid ideig, s hová tűntek innen. A fontos az, hogy az emberiség már biztosan tudja: nincs egyedül a Világmindenségben. Félek, hogy a Földön Kívüli Civilizációkat Kutató Intézetnek soha többé nem lesz módja ennél alapvetőbb felfedezést tenni.

- Ez borzasztóan érdekes, doktor Pilman, én azonban inkább a műszaki jellegű felfedezésekre gondoltam. Felfedezésekre, amelyeket felhasználhatna földi tudományunk és technikánk. Hiszen számos jeles tudós feltételezi, hogy a Látogatás Zónáiban talált tárgyak segítségével történelmünk egész menetét megváltoztathatjuk.

- No-no, én nem tartozom e vélemény hívei közé. Ami pedig a konkrét tárgyakat illeti, az nem az én szakterületem.

- De hát ön már két éve a Látogatás Problémáit Vizsgáló Bizottság tanácsadója az ENSZ-ben...

- Ez igaz. De semmi közöm a földön kívüli civilizációk tanulmányozásához.

A Bizottságban kollégáimmal együtt a nemzetközi tudományos közvéleményt képviselem, amikor arról van szó, hogy ellenőrizni kell, miként teljesítik a Látogatás Zónáinak nemzetközivé tételére vonatkozó ENSZ-határozatokat. Nagy

általánosságban, arra ügyelünk, hogy az idegen bolygóról származó csodák, amelyekre a Zónákban lelnek, kizárólag a Nemzetközi Intézetbe kerüljenek.

- Miért, vannak mások is, akik szemet vetettek ezekre a csodákra?

- Igen.

- Ön bizonyára a stalkerekre gondol.

- Nem tudom, kik azok.

- Nálunk Marmontban így nevezik azokat az elszánt fickókat, akik az életüket kockáztatva behatolnak a Zónába, és ellopnak mindent, amit csak tudnak.

- Értem. Nem, ez nem tartozik a mi hatáskörünkbe.

- Hát persze! Ez a rendőrség hatásköre! Mindazonáltal, doktor Pilman, érdekes lenne megtudnunk, hogy Ön mivel foglalkozik közvetlenül...

- A Látogatás Zónáiból folyamatosan áramlanak ki különböző leletek s kerülnek felelőtlen személyek, illetve szervezetek kezébe. Ennek a kiáramlásnak az eredményeivel foglalkozunk.

- Köszönöm. És ön mint tudós, nem kíván személyesen foglalkozni az idegen bolygókról származó csodákkal?

- Hogy is mondjam... esetleg.

- Tehát remélhetjük, hogy Marmont lakói egy szép napon megpillantják híres földijüket szülővárosa utcáján.

- Nincs kizárva.

Redrick Schuchart, 23 éves, nőtlen, az NKJ harmonti részlegének laboránsa.

Végre ott álltunk a megőrzőben - beesteledett, csak az van még hátra, hogy le vessük a munkaruhát, és elmenjünk a Borzscsba, hogy a szervezetünkbe tápláljunk néhány korty italt. Én csak álldogálok, a falat támasztom, már ledolgoztam a magamét, s készenlétben tartom a cigarettámat, nagyon szeretnék rágyújtani - két órája nem szívtam, ő viszont egyre csak a maga kincseivel pizsmog: az egyik széfet telepakolta, bezárta, lebélyegezte, most a másikba rakodik be; leszedi a kocsiról az "üreskéket", mindegyiket jó alaposan szemügyre veszi (pedig nehéz: legalább hat és fél kilót nyom mindegyik), és nagyokat nyögve, akkurátusan a polcra helyezi őket.

Mennyi ideje vesződik ezekkel az "üreskével", és legalábbis szerintem - minden különösebb haszon nélkül az emberiség számára. Én a helyében már réges-rég köpnék az egészre, és valami mással foglalkoznék ugyanezért a pénzért. Bár másrészt, ha jól meggondoljuk, ezek az "üreskék" valóban titokzatos holmik, valahogy felfoghatatlanok, vagy mi a fene. Hányat cipeltem már a hátamon, és mégis, akárhányszor csak látok egyet - nem tehetek róla, megdöbbenek. Mindössze két teáscsészéalj nagyságú, öt milliméter vastagságú korong, a két korong közötti távolság 40 centiméter, és ezen a távolságon kívül semmi más nincs közöttük. Egyáltalán semmi, üres. Bedughatod közéjük a kezedet, a fejedet, ha teljesen meghibbantál a csodálkozástól - üres, üres, csak levegő. És mindamellet persze mégis van valami közöttük, valamilyen erő, mert ezeket a korongokat sem egymáshoz nyomni, sem széthúzni nem sikerült még senkinek.

Igen, gyerekek, nehéz leírni ezt a dolgot, ha valaki nem látta, így első pillantásra nagyon is egyszerű, különösen ha szemügyre veszed, és végre hiszel a szemednek. Ugyanolyan ez, mint ha egy bögrét akarsz leírni valakinek, vagy ne adj isten, a pálinkáspoharat; csak az ujjaidat mozgatod, és átkozódsz a teljes tehetetlenségtől. Na jól van, vegyük úgy, hogy valamennyien megértettétek, vagy ha valaki nem értette meg, fogja az intézeti előadásokat, ott bármelyik füzetben talál cikket ezekről az "üreskékről", fényképpel illusztrálva...

Kirill egyébként már majdnem egy éve vesződik ezekkel az "üreskével". Kezdetől fogva mind a mai napig nem érem fel ésszel, mit akar elérni velük, de őszintén szólva, nem is nagyon igyekszem megérteni. Hadd értse meg ő először, ismerje ki magát rajtuk, és akkor talán majd én is végighallgatom. Egyelőre azonban csak egy dolog világos: neki, ha törik, ha szakad, az ilyen "üreskét" meg kell fejtenie, savval szétmaratni, présben összelapítani, kemencében felolvasztani. Akkor aztán minden érthető lesz számára, hír és dicsőség lesz osztályrésze, és az egész tudomány beleremeg az elégedettségbe. De ez, amennyire én fel tudom fogni, még elég messze

van. Egyelőre nem ért el semmit, csak kimerült, szürke lett, hallgatag, és a szeme is olyan mint egy beteg kutyáé, még könnyezik is. Ha valaki más lenne a helyében, végigjárnam vele az éjszakai lokálokat, bárókat, s egy hét alatt teljesen újjávarázsolnam. Csakhogy Kirillnek nem használ ez az orvosság, ajánlani sem érdemes, nem az a fajta ember.

Tehát ott állunk vele a megőrzőben, nézegetem, hogy mivé lett, milyen gyulladt a szeme, és sajnálom, magam sem tudom, miért. És ekkor döntöttem. Vagyis még csak nem is én döntöttem, hanem mintha valaki mozgatná a nyelvemet.

- Figyelj csak, Kirill...

Ő meg ott áll, lóbálja az utolsó "üreskéi", és olyan képet vág, mint aki szeretne belemászni.

- Figyelj csak, Kirill - mondom. - És ha lenne egy olyan "üreskéd", ami tele van?

- Egy teli "üreske"? - ismétli meg a kérdést, és felhúzza a szemöldökét, mintha kínaiul beszélnének hozzá.

- Igen - feleltem. - Ez a te hidromágneses csapdád, vagy hogy is mondják... a hetvenhét b objektum. Csak valamilyen kék folyadék van benne.

Látom, kezd kapcsolni. Rám nézett, hunyorgott, és a szemében, a kutyanedvesség mögött felvillant az értelem fénye, ahogyan ő szereti kifejezni magát.

- Várj csak - mondja. - Tele van? Ugyanilyen, csak tele van?

- Igen.

- Hol?

Kigyógyult az én Kirillem.

- Na gyere - mondom erre -, gyújtsunk rá.

Gyorsan bevágta az "üreskéi" a széfbe, rácsapta az ajtót, három és fél fordulattal bezárta, és visszamentünk a laboratóriumba. Egy üres "üreskéért" Ernest négy zöld hasút és némi aprót ad, egy teli "üreskéért" viszont még a bőrt is lehúzhatnám róla, de akár hiszitek, akár nem, erre még csak nem is gondoltam, mert Kirill egész egyszerűen újból élt, ismét olyan lett, mint egy megfeszített húr, négyesével vette a lépcsőket, még rágyújtani se hagyott. Szóval elmeséltem neki mindent: hogy milyen is a dolog, hol található, és hogyan lehet a legkönnyebben hozzáférni. Kirill nyomban előszedte a térképét, megkereste rajta a garázst, rátette az ujját, és aztán rám nézett; tiszta sor, rögtön megértett mindent, de hát mit is lehetett itt nem érteni...

- Rajta! - mondja, s csak úgy ragyog a képe. - Mit tehetünk, menni kell. Akár mindjárt holnap reggel. Kilenckor engedélyt kérek és egy "bárkát", s tízkor isten segedelmével kimegyünk. Rendben?

- Rendben - felelem -, és ki lesz a harmadik?

- Minek harmadik?

- Azt már nem - mondom. - Ez nem piknik a lányokkal. És ha történik veled valami?

Ez a Zóna - mondom. - Rendnek kell lenni.

Könnyedén elmosolyodott, vállat vont.

- Ahogy akarod. Te jobban tudod.

Még hogy jobban tudom! Persze nagylelkűsködött, igyekezett a kedvembe járni: a harmadik felesleges, ugorjunk el ketten, senki nem is sejt majd semmit. Csakhogy én tudom, hogy az intézetiek nem járnak kettesben a Zónába. Náluk az a szokás: ketten csinálják, amit kell, a harmadik pedig figyel, és ha később kérdezik, elmondja, mit látott.

- Személy szerint én Austint vinném - mondja Kirill. - De te bizonyára nem akarod. Vagy nincs kifogásod ellene?

- De van - mondom. - Csak Austint ne. Austint majd egy másik alkalommal vidd magaddal.

Austin nem rossz fiú, a bátorság és a gyávaság a kellő arányban keveredik benne, de szerintem már meg van jelölve. Kirillnek ezt nem tudnám megmagyarázni, én azonban látom: azt hiszi magáról az az ember, hogy keresztül-kasul ismeri a Zónát, s ennél fogva hamarosan elpusztul. Hát tessék. De nélkülem.

- Na jó - feleli Kirill. - Hát Tender?

Tender a másik laboránsa. Rendes fiú, nyugodt természetű.

- Öreg egy kicsit - felelem. - És gyerekei vannak...

- Nem tesz semmit. Már járt a Zónában.

- Rendben - felelem.

- Akkor jöjjön Tender.

Továbbra is ott maradt a térkép mellett, én pedig egyenesen a Borzscsba mentem, mert enni akartam, meg a torkom is kiszáradt.

Na jól van. Megjelenek reggel kilencre, ahogy máskor is szoktam, mutatom a belépőmet; az átjáróban azonban az az égimeszelő őrmester az ügyeletes, akit tavaly alaposan helybenhagytam, amikor részegen Gutát molesztálta.

- Üdv! - mondja nekem, - Már az egész intézetben keresnek, Vörös...

Szép udvariasan félbeszakítom:

- Neked én nem vagyok Vörös. Te ne akarj velem haverkodni, te svéd égimeszelő.

- Istenem, Vörös! - mondja csodálkozva. - Hisz mindenki így szólít!

A Zóna előtt mindig olyan vagyok, mint akit felhúztak, s ráadásul józan - megragadom a kardszóját, és alaposan részletezve a dolgokat előadom, hogy kiféle-miféle tulajdonképpen, és miért származik a szülőanyjától. Erre köpött egyet, visszaadta az igazolványomat, és udvariaskodás nélkül így szólt:

- Redrick Schuchart - mondta -, azt az utasítást kapta, hogy haladéktalanul jelenjen meg Herczog kapitánynál.

- Hát erről van szó - mondom. - Ez már más.

Magamban pedig azt gondolom: "Hát ez mit jelent már megint? Mi a fenének kellek én Herczog kapitánynak munkaidő alatt?" Jól van, megyek. A második emeleten van

a szobája, jó kis szoba, még rács is van az ablakán, akárcsak a rendőrségen. Maga Willy az íróasztalánál ül, a pipáját szopogatja, és valami irományt gépel, a sarokban pedig egy őrmester turkál a vasszekrényben, ez új ember lehet itt, nem ismerem. Nálunk az intézetben több ilyen őrmester van, mint a hadosztálynál, s ráadásul mindegyik olyan jól táplált, pirosposzgás, ezeknek nem kell a Zónába járniuk, és köpnek a világ bajaira.

- Jó napot - mondom. - Hivatott?

Willy úgy néz rám, mint az üres pontra szokás, odébb tolja az írógépet, egy vaskos dossziét tesz maga elé, és lapozgatni kezd benne.

- Redrick Schuchart? - kérdi.

- Személyesen - felelem, és röhöghetnékem támad, de olyan, hogy minden erőm elhagy. Olyan ideges nevetés kerít hatalmába.

- Mióta dolgozik az intézetben?

- Két éve, ez a harmadik.

- Családi állapota?

- Magányos - felelem. - Árva vagyok.

Ekkor az őrmesterhez fordul, és szigorúan ráparancsol:

- Lummer őrmester, menjen az irattárba, és hozza fel az ötvenes számú ügyiratot! -

Willy becsukja a dossziét, és mogorván azt kérdi: - Már megint előlről kezdted?

- Mit?

- Te is tudod, hogy mit. Már megint jött rólad egy anyag.

"Hát így állunk" - gondolom.

- És honnan jött az az anyag?

Elkomorult, ingerülten kiverte a pipát a hamutartóba.

- Az nem tartozik rád - feleli. - Régi barátságunk miatt figyelmeztetlek: hagyd abba, egyszer és mindenkorra. - Ha másodszor is elkapnak, nem úszod meg hat hónappal.

Az intézetből pedig habozás nélkül és mindörökre kívágnak, megértted?

- Értem - felelem. - Ezt értem.

De már megint ólmos szemekkel néz rám, az üres pipáját szívja, és a dossziében lapozgat. Ez azt jelenti, hogy Lummer őrmester visszajött az ötvenes számú ügyirattal.

- Köszönöm, Schuchart - mondja Willy Herczog kapitány, akinek a csúfneve Ártány.

- Ez minden, amit tisztázni akartam. Elmehet.

Bementem szépen az öltözőbe, magamra húztam a munkaruhát, rágyújtottam, és egyre azon töröm a fejem: "Honnan fúj a szél? Ha az intézetből, akkor az egész hazugság, itt senki nem tud és nem is tudhat rólam semmit. Ha pedig a rendőrségtől, hát azok is mit tudhatnak a régi ügyeim kivül? Lehet, hogy a Dög lebukott, ez az alja alak, és hogy magát tisztára mossa, mást akar bemártani... De hiszen most a Dög sem tud rólam semmit."

Töprengtem, töprengtem, de semmi okosat nem tudtam kisütni, és úgy döntöttem, hogy köpök az egészre. Utoljára három hónappal ezelőtt jártam éjszaka a Zónában, már majdnem az egész szajrét eladtam, és pénzem is alig maradt. Nem értek tetten, és most már hiába is akarnának elkapni, kicsúszom a kezeik közül.

De amikor már a lépcsőn mentem felfelé, hirtelen minden világos lett, de annyira, hogy visszamentem az öltözőbe, leültem, és újból rágyújtottam. Úgy alakult a helyzet, hogy ma lehetetlen a Zónába mennem. És holnap is és holnapután is. Úgy alakult a helyzet, hogy ismét rajta vagyok a kopók listáján, nem feledkeztek meg rólam, vagy ha meg is feledkeztek, valaki megint eszükbe juttatott.

És most már az sem fontos, hogy kicsoda. Nincs az a "vadász" - hacsak nem hibbant meg teljesen -, aki a Zóna közelébe megy, ha tudja, hogy figyelik. A legsötétebb sarokba kellene most húzódnom. Miféle Zónáról lehet itt szó? Legalább egy hónapig. Mi a fenének varrjam magam egy becsületes laboráns nyakába?

Töviről hegyire átgondoltam mindent, és még valamilyen megkönnyebbülésfélét is éreztem, hogy ma nem kell a Zónába mennem. De hogy lehetne ezt minél tapintatosabban közölni Kirillel?

Egyenesen megmondtam neki:

- Nem megyek a Zónába. Milyen utasításaid vannak?

Először persze csak úgy meresztette rám a szemét. Aztán, úgy látszik, Kezdt kapiskálni valamit: megfogta a könyökömet, bevezetett a szobájába, leültetett az asztalhoz, ő maga is leereszkedett mellém az ablakpárkányra. Rágyújtottunk. Hallgattunk. Aztán óvatosan faggatni kezdett:

- Történt valami, Red?

Mit lehet erre felelni?

- Nem - mondom -, nem történt semmi. Tegnap egy húszast vesztettem pókeren; jól játszik az a Nunan, nagy gazember...

- Várj csak - feleli ő erre. - Meggondoltad magad?

Ekkor már sóhajtoztam az erőfeszítéstől.

- Nem tehetem - sziszegtem a fogaim között. - Nem mehetek, érted? Az imént Herczog h ívatott.

Kirill megenyhült. Most megint olyan szerencsétlenül festett, a szeme megint olyan lett, mint egy beteg pudlié. Görcsösen sóhajtott egyet, új cigarettára gyújtott a csikkről, és halkán azt mondta:

- Hihetsz nekem, Red, én senkinek nem szóltam egy szót sem.

- Ugyan már - felelem neki. - Azt hiszed, rólad van szó?

- Még Tendernek sem szóltam. Kiállítottam a kilépőjét, de őt magát meg sem kérdeztem, akar-e jönni, vagy sem...

Hallgatok, szívom a cigarettát. A fenébe is, ez az ember semmit sem ért.

- És Herczog mit mondott?

- Semmi különös - felelem. - Valaki beköpött valamit rólam, ennyi az egész.

Olyan különösen nézett rám, leugrott az ablakpárkányról, és járkálni kezdett fel s alá a szobában. Ide-oda futkos, én meg ülök, eregetem a füstöt, és hallgatok. Persze sajnálom, szinte kínos, hogy ilyen hülyén alakult az ügy; ezt nevezik úgy, hogy kigyógyítani valakit a melankóliából. De hát ki tehet róla? Én magam. Mézeskalácsot ígértem a gyerekeknek, de a mézeskalács a ládafiában van, a kulcsot pedig eldugták a mérges bácsik... Hirtelen abbahagyja a futkosást, és valahova félrenézve, félszegen megkérdezi:

- Ide figyelj, Red, mibe kerülne egy ilyen teli "üreske"?

Eleinte nem is értettem, azt gondoltam, arra számít, hogy valahol megveszi, de hát hol lehet ilyet vásárolni, talán az az egyetlen a világon, meg hát nem is lenne rá elegendő pénze: honnan lenne neki, egy külföldi szakembernek - aki ráadásul még orosz is - pénze? De aztán hirtelen, mint a villám, hasított belém: mit gondol ez a pizok alak, talán holmi zöld hasúak miatt verem itt a tüzet? "Ó, te rohadt - gondolom magamban -, minek képzelsz te engem?..." Már-már kinyitottam a számat, hogy elküldjem valahová. De aztán lecsillapodtam. Mert hát valóban, mit is képzelsen rólam? A "vadász" - az "vadász", minél több zöld hasú kell neki, ezekért a zöld hasúakért teszi kockára az életét. A dolog pedig úgy fest, hogy tegnap kivettem a horgot, ma elhúzom az orra előtt a csalétket, és felferem az árát.

Ezektől a gondolatoktól teljesen megbénult a nyelvem, ő pedig figyelmesen néz rám, le nem venné a szemét rólam, de a tekintetében nem megvetést látok, hanem megértésfélét. És ekkor szép nyugodtan elmagyarázom neki:

- A garázshoz - mondom - még soha senki nem ment engedéllyel. Oda nem vezet kiépített út, ezt magad is tudod. Aztán visszajövünk, és ez a Tender kérkedni kezd majd azzal, hogy mi egyenesen a garázshoz mentünk, felszedtük, ami kellett, és azonnal jöttünk vissza. Mintha a raktárba mennénk. És ebből mindenki megérti, hogy előre tudtuk, miért is megyünk oda. Ez pedig azt jelenti, hogy valaki odairányított bennünket. És hogy hármunk közül ki lehetett - ahhoz már nem kell nagy fantázia érted, hogy ez nekem mit jelent?

Befejeztem mondókámat, néztünk egymás szemébe, és hallgattunk.

Aztán hirtelen összecsapta a tenyerét, megdörzsölte a kezét, és vidáman kijelentette:

- Ha nem, hát nem. Én megértelek, Red, és nem is ítélek el. Egyedül fogok menni. Majd csak sikerül. Nem először...

Kiteregette az ablakpárkányon a térképet, két könyökre támaszkodva föléje hajolt, és mintha az egész jókedve a szemébe költözött volna. Hallom, amint mormog magában:

- Százhusz méter... sőt százhuszonkettő... plusz még néhány a garázsban... Nem, Tendert nem viszem. Mit gondolsz, Red, érdemes Tendert is vinnem? Mégiscsak két gyereke van...

- Egyedül nem engednek ki... - felelem neki.

- Egyet se félj, kiengednek... - morogja. - Nem tetszenek nekem ezek a teherautók. Tizenhárom éve állnak a szabad ég alatt, és mégis olyanok, mintha vadonatújak lennének... Húsz lépésre meg ott van az a benzinszállító; olyan rozsdás, akár egy rosta, azok meg olyanok, mintha most gördültek volna le a futószalagról... A fene esne ebbe a Zónába!

Felemelte a fejét a térképről, és kinézett az ablakon. Én is kibámultam. Ablakainkon vastag üveg van, ólomhálós, az ablakon túl pedig a Zóna, itt van egy karnyújtásnyira, innen a kilencedik emeletről olyan, mintha a tenyereden tartanád.

Ha ránéz az ember, ugyanolyan, mint más föld. Ugyanúgy süt rá a nap, mint más földekre, olyan, mintha semmi nem változott volna meg, minden olyannak látszik, mint amilyen tizenhárom évvel ezelőtt volt. Ha megboldogult apám ránézne, semmi különöset nem venne észre rajta, még meg is kérdezné: miért nem füstöl ez a gyár, sztrájkolnak, vagy mi a szösz?... Kupacokban áll a sárga meddőkőzet, kanperek csillognak a napon, sínek, a síneken kis mozdony és vagonok... Egyszóval ipari tájkép. Csak emberek nincsenek. Sem élők, sem holtak. Itt látható a garázs is: hosszú szürke tető, a kapuja tárva-nyitva, az aszfalozott úton pedig teherautók állnak. Tizenhárom éve állnak ott, és nem történik velük semmi. Ments isten, hogy két kocsi közé bemássz, ki kell kerülni őket... van ott egy repedés az aszfalton, hacsak azóta nem verte fel a gaz... Százhuszonkét méter- de vajon honnantól számolja? Aha, valószínűleg a legszélső oszloptól. Valóban, onnan nem is több. Mégiscsak előrelépnek a szemüvegesek. Na nézd csak, egészen a földkupacig kiépítették az utat, és még hozzá milyen ügyesen! Itt van az árok, ahol a Csiga odaveszett, mindössze kétméternyire az útjuktól... Pedig mondta a Csontos a Csigának: "Te hülye, maradj minél messzebb az árkoktól, mert különben még eltemetni sem lesz mit..."

Mintha előre látta volna: nincs mit eltemetni... A Zónául bizony így van: ha szajréval térsz vissza - az csoda; ha élve térsz vissza - az siker; és minden egyéb - végzet, vaksors...

Ekkor Kirillre pillantottam, és látom: a szeme sarkából engem figyel. És az arca olyan, hogy egy pillanat alatt megint átéltem mindent. A fene egye meg őket mind egy szálig - gondoltam magamban -, végtére is mit tehetnek velem? Kirill megtehetette volna, hogy semmit sem mond, mégis így szólt:

- Schuchart laboráns, hivatalos, hangsúlyozom, hivatalos forrásokból értesültem, hogy a garázs átvizsgálása nagyon hasznos lenne a tudomány számára. Elhangzott egy olyan javaslat, hogy vizsgáljuk át a garázst. Prémiumot biztosítok. - És mosolyog, mint a májusi rózsa.

- Miféle hivatalos forrásokból? - kérdem, és én is úgy mosolygok rá, mint egy bolond.

- Bizalmas forrásokból - feleli erre ő. - Nem közölhetem magával. - Nem mosolygott,

mogorván nézett. - Mondjuk, Dulgass doktortól.

- Á - mondom én -, Dulgass doktortól... De hát miféle Dulgasstól?

- Sam Dulgasstól - feleli kimérten. - Tavalý meghalt.

A hideg futkározott a hátamon. Még csak ez hiányzott! Ki beszél egy ilyen út előtt ezekről a dolgokról? Ezek a szemüvegesek fafejűek, semmit nem értenek... Elnyomtam a csikket a hamutartóban, és azt mondom:

- Rendben van. Hol van most ez a te Tendered? Sokáig kell még várni rá?

Egyszóval erről a témáról több szót nem ejtettünk. Kirill telefonált az állomásra, igényelt egy "repülő bárkát", én meg fogtam a térképet, és megnéztem, mi mindent rajzoltak bele. Jól van megrajzolva, szó se róla. Fotográfiai módszerrel, a magasból készült, jó nagyításban. Még a garázs kapuja mellett hányódó abroncs bordázata is látszik.

Ha a magunkfajta "vadásznak" lenne ilyen térképe... egyébként a fene se venné hasznát éjjel, amikor a saját kezét sem látja az ember...

Ekkor Tender is megjelent. Vörösen, kifulladásra. Megbetegedett a kislánya, orvos után szaladgált. Elnézést kért a késésért. Nahát, mi szép ajándékkal vártuk - indulás a Zónába. Az első pillanatban még szuszogni is elfelejtett a szerencsétlen. "Hogyhogy a Zónába? - kérdi. - Mért pont én?" De amikor a dupla prémiumról hallott, és arról, hogy Red Schuchart is megy, magához tért, és újból szuszogni kezdett.

Egyszóval lementünk a "budoárba", Kirill az engedélyek után rohángált, bemutatottuk őket még egy őrmesternek, aztán ez az őrmester kiadott nekünk egy-egy munkaruhát. Ez aztán hasznos dolog. Ha piros színét át lehetne festeni egy megfelelő más színre - bármelyik "vadász" szemrebbenés nélkül ötszáz pénzt is adna érte.

Már rég megfogadtam, hogy ügyeskedem egy kicsit, és feltétlenül leakasztok egyet. Első pillantásra semmi különös nincs rajta, úgy néz ki, mint egy bűváröltözék, és a sisakja is olyan, mint a bűvároké, nagy ablakkal az elején. Vagyis nem annyira bűvárruhára, mint inkább a lökhajtásos pilóták vagy mondjuk, az űrhajósok öltözékéhez hasonlít.

Könnyű, kényelmes, sehol sem szorít, és a hőség sem kínoz benne. Ilyen ruhában akár tűzbe is mehet az ember, és semmilyen gáz nem hatol át rajta. Még a golyó - azt beszélük -, még az sem üti át. Persze a tűz is, a gáz is meg a golyó is - mind földi, emberi dolgok. A Zónában semmi ilyesmi nincs, a Zónában mindettől nem kell tartani. Bizony, mit szépítgessük a dolgot, ezekben a munkaruhákban is meghalnak ott az emberek. Más lapra tartozik, hogy enélkül bizonyára még többen halnának meg. A "csípős pihékkel" szemben például ezek a munkaruhák százszázalékos védelmet nyújtanak. Vagy az "ördögkáposztával" szemben... Na, jól van.

Magunkra húztuk a munkaruhát, átraktam a csavarokat a zacskóból a zsebembe, és az intézet udvarán át indultunk a Zóna felé. Nálunk így szokás, hogy mindenki lássa: lám csak, itt mennek a tudomány hősei, hogy az emberiség, a tudás és a szentlélek

nevében feláldozzák életüket, ámen. És valóban - mindegyik ablakban, egészen a tizenötödik emeletig ott tolonganak, épp csak a zsebkendőikkel nem integetnek, és a zenekar hiányzik.

- Lépés igazodj! - mondom Tendernek. - Hasat behúzni, trotyli-brigád. A hálás emberiség nem felejt majd el bennünket.

Rám néz, és látom rajta, hogy nincs valami fényes hangulatban. De igaza is van, nincs ezen mit viccelni... De amikor a Zónába indul az ember, akkor két dolgot csináljon: vagy sírjon, vagy nevessen - én viszont születésem óta nem sírtam. Kirillre néztem. Egész jól tartja magát, csak az ajka mozog, mintha imádkozna.

- Imádkozol? - kérdem. - Imádkozz csak - mondom -, imádkozz! Minél beljebb hatolsz a Zónába, annál közelebb kerülsz az éghez...

- Mi van? - kérdi.

- Imádkozz! - kiáltom. - A "vadászokat" soron kívül engedik be a mennyországba!

De hirtelen elmosolyodott, és jól hátba vágott: "Ne félj, velem nem érhet semmi baj, vagy ha ér is, egyszer halunk meg!" Becsszavamra, mulatságos alak.

Leadtuk a kilépőnket az utolsó tisztnek is - ez alkalommal kivételesen egy hadnagy volt -, ismerem, az apja sírkövekkel kereskedik Rakspollében; a "repülő bárka" már itt is van, idehozták a fiúk az állomásról, és pontosan a kijárat elé állították. Mindenki itt volt: a "mentők", a tűzoltók és a mi jeles csapatunk, a rettenthetetlen társaság - egy rakás jóllakott naplopó a helikoptereivel. Akár ne is lássam őket.

Felmentünk a "bárkára". Kirill a kormányhoz állt, azt mondja nekem:

- Na, Red, vezényelj!

Én minden sietség nélkül lehúztam a cipzárat a mellemen, előszedtem a zsebemből egy üveget, jó alaposan meghúztam, visszatekerem a tetejét, és visszadugtam az üveget a helyére. Enélkül tehetetlen vagyok.

Mindketten engem néznek és várnak.

- Na, szóval - mondom. - Benneteket nem kínállak, mert először megyek veletek, és nem tudom, hogyan hat rátok az alkohol. A következőkhöz tartásotok magatokat. Bármit is mondok, ti nyomban és maradéktalanul teljesítitek. Ha valaki késlekedik, vagy elkezd nekem kérdéseket feltenni, én ütni-vágni fogok, ahol csak érem, előre is elnézést kérek. Például, ha neked, Tender úr, megparancsolom, hogy állj kézre, és úgy sétafikálj, akkor te, Tender úr, abban a szent pillanatban köteles vagy felemelni azt a széles hátsódat és teljesíteni, amit parancsoltam. Ha nem teljesíted, lehet, hogy soha többé nem látod viszont a beteg kislányodat. Értetted? Én viszont gondoskodom róla, hogy viszontlásd.

- A legfontosabb, hogy te, Red, ne felejts el parancsot adni - szipog Tender, és vörös a feje, izzad, és az ajkát harapdálja. - Én akár a fogaimon is járok, ha kell, nem hogy a kezemen. Nem vagyok újonc.

- Nekem mindketten újoncok vagytok - felelem. - Parancsot adni nem felejték el, légy

nyugodt. Egyébként tudsz "bárkát" vezetni?

- Tud - mondja Kirill. - Jól vezet.

- Akkor jó - mondom. - Hát... isten nevében. Leengedni az arcvédőket! Lassan előre az oszlopok mentén, magasság három méter! A huszonhetedik oszlopnál megállunk.

Kirill három méter magasságba emelte a "bárkát", és szép lassan előreindult, én pedig észrevétlenül hátrafordítottam a fejem, és a bal vállam fölött szép csendesen köptem egyet. Látom, a mentőosztag gárdistái már bemásztak a helikopterekbe, a tűzoltók tiszteletük jeléül felálltak, a hadnagy az átjáróban, az a hülye tiszteleg, és mindannyiuk feje felett egy már megfakult hatalmas plakát: "Isten hozta önöket, jövevény urak!" Tender már éppen készülődött, hogy visszaintegessen nekik, de én úgy oldalba böktém, hogy nyomban kirepültek a fejből az ilyesfajta ötletek. "Majd megmutatom én neked, az hiányzik, hogy búcsúzkodni kezdj!"

Úsztunk.

Tőlünk jobbra volt az intézet, balra a pestis-negyed, mi pedig úsztunk egyik oszloptól a másikig, pontosan az utca közepén. Ó, milyen régen nem járt senki - sem gyalog, sem járművön - ezen az utcán! Az aszfalt összevissza repedezett, a repedéseket benőtte a fű, ez még emberi fű volt, a mi fűvünk. De a bal kéz felőli járdán már fekete gyom nőtt, és ezen a fekete gyomon látszott, hogy a Zóna milyen élesen elkülöníti magát: az úttest mellett mintha kaszával vágták volna le a fekete gyomot. Nem, nem, ezek a jövevények mégiscsak rendszerető alakok. Hiszen még a "csípős pihe" is alig-alig került ki a Zónából a mi felünkre, bár úgy nézett ki, mintha a szél csak úgy hordta volna.

A Pestis-negyedben a házokról lehullott a vakolat, holt házak ezek, bár az ablaküvegek majdnem mindenütt épségben megmaradtak, csak piszkosak, és ezért tűnnek vaknak. Éjszaka azonban, amikor ott mászol el mellettük, nagyon is jól látszik, hogy belül világít valami, mintha spiritusz égne, olyan kékes lángnyelvecskével. Ez a "boszorkánykocsonya", ami a pincékből tör fel. De ha csak így nézed, olyan az egész, mint egy lakónegyed, a házak olyanok, mint más házak, persze tatarozni kellene őket, de semmi különös nincs rajtuk, csak embereket nem látni. Ebben a kőházban élt többek között a számtantanárunk, csúfnevén Vessző. Unalmas alak volt és peches ember, ráadásul a második felesége épp a Látogatás előtt hagyta el; a lánya szemén meg hályog volt, emlékszem, mindig addig csúfoltuk, amíg sírva nem fakadt. Amikor kitört a pánik, a többiekkel együtt ő is egészen a hídig futott ebből a negyedből, egyetlen szál fehérneműben - hat kilométert, lélekszakadva. Aztán sokáig beteg volt, pestises, lejött róla a bőr, a körmei leváltak. Majdnem mindenki, aki ebben a negyedben lakott, elkapta, ezért is nevezték el Pestis-negyednek. Amabban a három kerületben pedig megvakultak az emberek. Most ezeket Első Vak, Második Vak, Harmadik Vak negyednek nevezik... Nem vakultak meg teljesen, hanem valamiféle farkasvakságot kaptak. Egyébként azt mesélik, hogy

nem fénytő! vakultak meg, bár ilyen is volt, amint hírlík, hanem az erős dörgéstől. Azt mondják, olyan erővel dörgött, hogy nyomban megvakultak. Az orvosok pedig egyre csak azt hajtogatják: ez lehetetlen, emlékezzenek csak vissza jobban - de nem, azok egyre csak a magukét fújják: az erős dörgéstől vakultak meg. Rajtuk kívül azonban senki nem hallott semmit...

Igen, mintha mi sem történt volna. Itt áll az üvegkioszk is, épen, egészben. A kapuban gyerekkeszi, még a rajta tevő fehérnemű is mintha tiszta lenne... Csak antennák kerültek rá - valamilyen faháncsszerű szálak nőttek be. A mi szemüvegeseink régen fenik már a fogukat ezekre az antennákra: bizony nem lenne érdektelen, ha szemügyre vehetnék, mi is ez a háncsszerűség - sehol máshol nincs ilyen, csak a Pestis-negyedben, és itt is csak az antennákon. És ami a legfontosabb: csak itt, mellettünk, épp az ablakok alatt. Tavaly azt találták ki, hogy helikopterről acélkötélen leengedtek egy horgonyt, és beleakasztották az egyik ilyen háncsszerűségbe. Alighogy meghúzták - hirtelen ssss! - látjuk ám, hogy az antenna füstöl, a horgony füstöl, és maga a kötélen is füstölni kezd, de nem egyszerűen csak füstöl, hanem olyan maró sístergéssel, akár egy csörgőkígyó. Nahát a pilóta, nemhiába hadnagy, rögtön kapcsolt, kidobta a kötelet, és elszelelt...

Itt van az az acélkötél is, itt csüng a föld fölött, majdnem a földig ér, és az egészet benötte a háncs...

Így úsztunk szép könnyedén, egészen az utca végéig, a kanyarig. Kirill rámnéz: beforduljunk?

Intettem neki: a lehető leglassabban. Befordult a "bárkánk", és a legkisebb sebességgel megindult az utolsó emberi nyomok felett. Egyre közelebb és közelebb került a járda, "bárkánk" árnyéka már a gazra vetődött... Kész. Itt a Zóna. És nyomban a hideg kezd futkározni az ember hátán. Minden alkalommal ezt érzem, de mindmáig nem tudom, hogy vajon a Zóna fogadja így a látogatókat, vagy a "vadász" idegei borzolódnak fel. Minden alkalommal elhatározom: ha visszatérek, megkérdem, hogy mások is éreznek-e ilyesmit vagy sem - és minden alkalommal elfelejtem.

Na, jól van, szép lassan végigcsúszunk az egykori konyhakertek fölött, a hajtómű egyenletesen zúg a lábunk alatt. És ekkor az én Tenderem nem bírta tovább. Az első oszlophoz sem értünk még, amikor fecsegni kezdett. Úgy, ahogy általában az újoncok fecsegnek a Zónában: a fogai egymáshoz koccannak, a szívverése kihagy, ezt viszont szégyelli, és nem tudja türtőztetni magát. Olyan ez szerintem, mint a hasmenés, az embertől teljesen független, egyre csak jön és jön. És mi mindent össze nem hordanak! Hol a tájért lelkesedik, hol pedig a jövevényeket illetően kezdi fejtegetni saját elképzeléseit, hol pedig olyasvalamit, ami egyáltalán nem is tartozik ide - mint ahogy most Tender teszi, az új öltönyéről locsog, és már nem tudja abbahagyni. Hogy mennyit fizetett érte, hogy milyen vékony gyapjú az anyaga, hogyan cserélte ki a szabó a gombokat...

- Hallgass el - mondom.

Szomorkásan rám nézett, megnyalta az ajkát, és újból rákezdte: mennyi selyem ment rá a bélésre. És már a konyhakerteket is elhagytuk, alattunk már az agyagos pusztá, ahol régen a városi szemétkerakodó volt, és úgy érzem, mintha itt szellő fújdogálna. Csakhogy semmiféle szél nem volt, de itt hirtelen mintha fújna, porgomolyok futkároznak, és mintha hallanék is valamit.

- Kuss, nyavalyás! - mondom Tendernek.

Nem, sehogyan sem tudja abbahagyni. Most a lószórróf darál. Hát akkor elnézést.

- Állj - mondom Kirillnek.

Nyomban fékez. Jók a reflexei, ez igen. A vállánál fogva megragadom Tendert, magam felé fordítom, és lendületből ráhúzó az egyik tenyeremmel az arcvédőjére. Beleverte szegényke az orrát az üvegbe, behunyta a szemét, és elhallgatott. És amint elhallgatott, hallom: "Trrr... trrr... trrrr..." Kirill rám néz, a fogát összeszorítja, a szája szorosra zárva. A kezemmel mutatom neki - állj meg, állj már meg az isten szerelmére, ne mozdulj! De hisz ő is hallja ezt a recsegést és mint minden újonc, ő is azt érzi, hogy cselekednie kell, csinálnia kell valamit.

- Hátramenet? - suttogja.

Én csak elkeseredetten csóválom a fejem, az öklömet rázom közvetlenül a sisakja előtt: hallgass már, az isten megáldjon! Ó, az anyád! Ezekkel a szemüvegesekkel soha nem tudod, hova is nézz: hol a mezőre kell figyelned, hol pedig rájuk. És most egyszerűen mindent elfelejtettem.

A régi szemétkupac fölött, az üvegtörmelék és a különböző rongyok fölött végigkúszott valamilyen remegéské, mint ahogy délben a forró levegő megremeg a vastető felett, átbukott a kupacon, és továbbment, tovább, tovább, pontosan az oszlop mellett, keresztezte utunkat, az út felett megtorpant, ott állt egy fél másodpercig - vagy csak nekem rémlett úgy? - aztán eltűnt a mezőn, a bokrok mögött, az agyagos kerítések mögött, ott, a régi autótemetőnél.

Ezek is tudták, hogy hová kell az utat építeni: a mélyedésekbe! De hát én is jó kis alak vagyok, hová tettem a szememet, amikor a térképüket dicsértem!

- Lassan előre - mondom Kirillnek.

- Mi volt ez?

- A fene tudja... Volt nincs, hála istennek, hogy eltűnt. És kapcsold ki magad. Te most nem ember vagy, érted? Te most gép vagy, az én karom.

Ekkor azonban észbe kaptam, hogy engem is kezd hatalmába keríteni valami szómenésféle.

- Elég volt - mondom. - Egy szót se többet!

A szellő mintha elült volna, körös-körül semmiféle buta zaj nem hallatszik, csak a gép motorja zúg nyugodtan, szinte álmosan. Körülöttünk süt a nap, hőség van... a garázs fölött délibáb. Úgy tetszik, mintha minden a legnagyobb rendben lenne,

egymás után úsznak el mellettünk az oszlopok. Tender hallgat, Kirill is hallgat. Semmi vész, fiúk, a Zónában is lélegezhet az ember, ha ügyes... És íme, itt a huszonhetedik oszlop - egy vaspózna, rajta piros kör, közepén a 27-es számmal. Kirill rám nézett, intettem neki, és a "bárka" megállt.

Hátravan még a feketeleves. Most a teljes nyugalom a legfontosabb. Nem kell sehová sietnünk, szél sincs, a látási viszonyok jók, minden olyan közel van, mintha a tenyerünkön tartanánk. Itt húzódik az árok, ahol a Csiga otthagya a fogát - valami tarka dolog látszik ott, talán az ő rongya. Ócska alak volt, isten nyugosztalja, kapzsi, buta, piszkos, csak az ilyenek szűrik össze a levet a Döggel, az ilyeneket a Dög már messziről megismeri és lerohanja... Általában azonban a Zóna nem kérdi, rossz voltál vagy jó; de köszönettel tartozunk neked, mert mint kiderült, te, Csiga, hülye voltál ugyan, még az igazi nevedre sem emlékszik senki, de az okos embereknek megmutattad, hová nem szabad lépniük... Hát így. Persze az lenne a legjobb, ha kijutnánk az aszfaltútra. Az aszfalt egyenletes, ott minden sokkal jobban kivehető, és az a repedés rajta, már az is ismerős. Csak ezek a kis halmok nem tetszenek nekem. Ha egyenesen az aszfaltúthoz mennénk, éppen ezek között kellene elhaladnunk. Úgy állnak, mintha gúnyosan mosolyognának és várnának. Nem, nem megyek el köztetek. A "vadász" második parancsolata: akár balra, akár jobbra, de százlépésnyi távolságban tiszta legyen a terep. Ezen a bal oldali dudoron azonban keresztül lehet bukni... Igaz, nem tudom, mi van ott mögötte. A térkép szerint állítólag semmi, de hát ki hisz a térképeknek?...

- Figyelj csak, Red - suttogja Kirill. - Ne ugorjunk egyet? Húsz métert magasba, és aztán nyomban lefelé, és már ott is vagyunk a garázsnál, hm?

- Hallgass, te hülye - mondom. - Ne zavarj, hallgass. Még hogy felfelé. És ha ott a húszméteres magasságban véged van? Még a csontjaidat sem szedik össze. Vagy ha előbukkan valahonnan a "szúnyoglegelő", akkor nemcsak hogy a csontjaid sem maradnak meg, de még egy kis nedves folt sem. Jaj, ezek a hazardőrök, nem bírnak magukkal, gyerünk, ugorjunk... Hogy miképpen jutunk el a dudorig, az világos, ott pedig leállunk, körülnézünk.

Bedugtam a zsebembe a kezem, és előszedtem egy maréknyi csavart. Megmutattam őket Kirillnek, és azt mondtam:

- Ismered a Hüvelyk Matyit? Tanultátok az iskolában? Hát most minden fordítva lesz. Nézd csak! - És ledobtam az első csavart... Közelre dobtam, ahogy kell. Vagy tízméternyire. A csavar normálisan ért földet. - Láttad?

- Na és? - mondja erre.

- Nem "na és", hanem azt kérdem, hogy láttad-e?

- Láttam.

- Most a lehető leglassabban kormányozd a "bárkát" ehhez a csavarhoz, és kétlépésnyire tőle, anélkül, hogy odamennél, állj meg. Érted?

- Értem. A gravikoncentrátumokat keresed?

- Azt keresem, amit kell. Várj, ledobok még egyet. Figyeld, hová esik, és le ne vedd róla többé a szemed.

Eldobtam még egy csavart. Ez is ugyanolyan szabályosan ment, mint a másik, s az első mellé esett le.

- Gyerünk! - mondom.

Elindította a "bárkát". Az arca nyugodt lett, szinte felderült; úgy látszik, megértette. Ezek a szemüvegesek mind ilyenek. Számukra az a legfontosabb, hogy valamilyen nevet találjanak a dolognak. Amíg nem jönnek rá, még rájuk nézni is rossz, a hülyék hülyéi. De amint kiagyalnak valamilyen gravikoncentrátort - akkor mindent megértenek, és nyomban könnyebb a lelkük.

Elhagytuk az első csavart, a másodikat, a harmadikat. Tender sóhajtozik, egyik lábáról a másikra áll, és jó nagyokat ásít az idegességtől, amolyan kutyanyüszítéssel - elbágyadt szegényke. Semmi vész, ez csak hasznára válik. Lemegy róla öt kiló, jobb ez minden fogyókúránál... Ledobtam a negyedik csavart is. Valahogy nem úgy esett. Nem tudnám megmagyarázni, mi az oka, de érzem, hogy nem úgy, és megragadom Kirill karját.

- Állj! - mondom. - Egy tapodtat se tovább...

Fogtam az ötödik csavart, és magasabbra és messzebbre dobtam. - Itt van, ez a "szúnyoglegelő".

A csavar felfelé még normálisan szállt, és úgy látszott, hogy lefelé is normálisan megy, de félúton mintha valaki odébb lökte volna, de úgy, hogy azután eltűnt a szemünk elől, akárha iszapba esett volna.

- Láttad? - suttogom.

- Csak moziban - mondja, és egész testével előrehajol, épp hogy ki nem esik a "bárkából". - Dobj oda még egyet, jó?

Neveltséges! Egyet! Azzal az eggyel talán mész valamire? Eh, tudomány!... Na, jól van. Odahajigáltam még vagy nyolc csavart, amíg a tisztás faltját körbe nem jelöltem. Az igazat megvallva, hét is elegendő lett volna, de egyet kimondottan az ő kedvéért dobtam oda, egyenesén a közepébe, - hadd gyönyörködjön a koncentrátumában. Úgy huppant a talajba, mintha nem is csavar, hanem egy öt-pudós súly zuhant volna le. Leesett - és csak egy lyuk maradt az agyagban. Kirill szinte nyögött a gyönyörűségtől.

- Na, jól van - mondom. - Szórakoztunk egy kicsit, elég volt. Ide nézz. Kijelölöm az átjárót, le ne vedd róla a szemed.

Röviden szólva kikerültük a "szúnyoglegelőt", és felemelkedtünk a dombocskára. Ez a dombocska... A mai napig észre sem vettem. Igen... Ott lógtunk a domb fölött, az aszfaltot akár kézzel is elérhetnénk, talán húszlépésnyire van tőlünk. A hely igen tiszta, minden kis fűszál, minden kis repedés látszik. Úgy tűnik, hogy minden a

legnagyobb rendben. Dobd le a csavar, és isten nevében...

De képtelen vagyok ledobni.

Magam sem értem, mi történt velem, hogy nem tudom rászánni magam a csavar ledobására.

- Na, mi van? - kérdi Kirill. - Miért állunk?

- Várj - mondom neki. - Hallgass már el, az isten szerelmére!

Most, gondolom, most ledobom, aztán szép nyugodtan átmegyünk, mintha zsíron csúsznánk, meg se rezdül a fű, fél perc az egész, ott pedig már az aszfalt van. És ekkor hirtelen előnt a verejték! Még a szemem is tele lett, és már azt is tudom, hogy nem fogom odadobni a csavart. Balra akár kettőt is. Bár az út arrafelé hosszabb, és még köveket is látok arra, mégis oda akarom dobni, előre viszont semmi pénzért. És a végén bal felé dobtam. Kirill nem szólt semmit, odakormányozta a "bárkát", a csavarhoz vitte, és csak ekkor nézett rám. És úgy látszik, az arckifejezésem nem volt valami biztató, mert nyomban elfordította rólam a tekintetét.

- Semmi vész - mondom neki. - Kerülő úton hamarabb. - És ledobtam az utolsó csavart az aszfaltra.

Azután már egyszerű volt. Megtaláltam a repedést, egészen tiszta maradt, semmilyen vacak nem nőtte be, a színe sem változott meg, csak néztem, és csendben örvendeztem. És ez a repedés elvezetett bennünket a garázs ajtajáig, sokkal biztosabban, mint az oszlopok.

Meghagytam Kirillnek, hogy másfél méternyire ereszkedjen le, hasra feküdtem, és benéztem a nyitott kapun. Eleinte a nap miatt semmit sem láttam. Aztán hozzászokott a szemem a félhomályhoz, és ekkor úgy láttam, hogy a garázsban szinte semmi sem változott. A gödörnél ugyanúgy állt a billenőautó, épségben, egyetlen folt, egyetlen lyuk sincs rajta, a cementpadlón körülötte minden ugyanúgy van, mint régen - talán azért, mert a gödörben kevés "boszorkánykocsonya" gyűlt össze, és azóta egyetlen egyszer sem lötytyent ki belőle. Csak egyetlenegy dolog nem tetszett nekem: a garázs legmélyén, ahol a tartálykocsik állnak, valami ezüstösen csillog. Azelőtt ez nem volt. Rendben van, ha csillog, hát csillog, emiatt csak nem fogunk visszafordulni... Hiszen nem feltűnően csillog, csak épp hogy, egészen kicsit s megnyugtatóan, mondhatni otthonosan. Felemelkedtem, leporoltam a hasamat, és körülnéztem. Ott állnak a teherautók is a placcon, valóban, mintha teljesen újak lennének; azóta, hogy legutóbb itt jártam, szerintem még újabbak lettek, a benzintartály pedig, szegény, teljesen megrozsdásodott, hamarosan darabokra hullik. Itt kallódik az a tető is, ami be van jelölve a térképünkön...

Nem tetszett nekem ez a tető. Az árnyéka olyan abnormis volt. A nap a hátunk mögött ragyogott, az árnyék pedig mintha felénk mutatott volna. Na, sebaj, még odébb van, dolgozni azért lehet. Mégis, mi lehet az, ami ott olyan ezüstösen csillog? Vagy csak képzelődöm? Jó lenne most rágyújtani, leülni szép csendesen és

gondolkozni - miért csillog az a valami a tartályok fölött, és miért nem csillog mellettük... miért ilyen ennek a tetőnek az árnyéka?... A Dög mesélt valamit az árnyékról, valami egész vad dolgot, de teljesen veszélytelen... Itt az árnyékokkal megesik ilyesmi. Mégis, mi lehet az, ami olyan ezüstösen csillog? Pontosan olyan, mint a pókháló az erdőben a fákon. Miféle pók szöhetette ezt? Én még egyszer sem láttam a Zónában pókokat vagy bogarakat. És ami a legrosszabb, az én "üreskéin" kétlépcsnyire van ettől a tartálytól. Már akkor el kellett volna húznom, most semmi gondom nem lenne. De olyan rettenetesen nehéz az a vacak, hiszen tele van - felemelni még csak felemelem valahogy, de a hátamon cipelni, ráadásul éjszaka és négykézláb... Aki soha nem cipelt még ilyen "üreskét", az próbálja meg, pontosan olyan, mintha egy pud vizet kellene vödör nélkül elhordania. Menjünk vagy sem? Menni kell. Jó lenne inni egyet... Tenderhez fordultam, és azt mondtam neki:

- Kirillel most bemegyünk a garázsba. Te itt maradsz a kormánynál. De a parancsom nélkül hozzá nem nyúlsz, bármi történjen is. Még akkor sem, ha a föld megindul alattad. Ha begyulladsz, rád találok a túlvilágon.

Komolyan bólintott: "nem fogok begyulladni". Az orra, akár egy érett szilva, jó alaposan beverhette az előbb... Ekkor szép óvatosan leengedtem a hágcsókat, még egy pillantást vettem arra az ezüstös csillogásra, intettem Kirillnek, és kezdtem leereszkedni. Leálltam az aszfaltra, s vártam, amíg ő is leereszkedik a másik hágcson.

- Ne siess - mondom neki. - Ne siess. Minél kisebb port kavarj.

Ott állunk az aszfalton, a "bárka" mellettünk himbálódzik, lábunk alatt rezeg a hágcsó. Tender kidugta a kobakját a korláton, bennünket néz, a szemében keserűség. Menni kell. Azt mondom Kirillnek:

- Mögöttem gyere, a nyomomban, két lépés távolságra mögöttem, a hátamat nézd, ne bámészkodj.

És elindultam. A küszöbön megálltam, szétnéztem. Mennyivel egyszerűbb nappal dolgozni, mint éjszaka. Emlékszem, hogy feküdtem itt, éppen ezen a küszöbön. Sötét van, mint a néger gyomrában, a gödörből a "boszorkánykocsonya" öltögeti nyelvecskéit, melyek kékek, akár a spirituszláng, és ami kellemetlen - semmit nem világít a nyomorult, sőt, ezektől a lángocskáktól szinte még sötétebb lesz minden. És most - ez az! Szemem hozzászokott a félhomályhoz, minden olyan közel került, mintha a tenyeremen lenne, még a legsötétebb sarkokban is látom a port. És valóban, ott csillog valami, ezüstös színű szálak húzódnak a tartálytól a mennyezet felé - nagyon hasonlít az egész egy pókhálóra. Magam mellé kéne állítanom Kirillt, s megvárni, amíg az ő szeme is hozzászokik a félhomályhoz, meg kellene mutatni neki ezt a pókhálót, megbökdösni ujjal. De én megszoktam, hogy egyedül dolgozom.

Befelé haladtam, egyenesen a tartálykocsik felé. Az "üreske" mellett leguggoltam, ehhez - úgy látszik - nem ér el a pókháló. Megfogtam az egyik végét, és azt mondom Kirillnek:

- Na, fogd, de el ne ejtsd, nehéz...

Ránéztem, és a torkom összeszorult; egyetlen hang sem jött ki rajta. Kiáltani akarok: állj, mondanám, megállj! - de nem tudom! De bizonyára nem is lett volna rá időm, oly gyorsan történt az egész. Kirill átlépett az "üreskén", háttal a tartályok felé fordult, és egész hátával hozzáért ehhez az ezüstös csillogáshoz. Behunytam a szemem. Minden megdermedt bennem, nem hallok semmit, csak azt, ahogy a pókháló végighasad. Olyan száraz reccsenéssel, mintha egy közönséges pókháló hasadna meg, csak természetesen hangosabban. Ott guggolok csukott szemmel, kezem-lábam nem érzem. Kirill pedig így szól:

- Na, mit vacakolsz? Visszük már?

- Vigyük - felelem.

Felemeltük az "üreskét", oldalazva a kijáráshoz cipeltük. Fene nehéz a dög, még kettőnek sem gyerekjáték. Kiértünk a napra, megálltunk a "bárka" mellett. Tender már nyújtotta is felénk a mancsát.

- Gyerünk - mondta Kirill -, egy-kettő...

- Nem - felelem -, várj. Először letesszük.

Letettük.

- Fordulj meg - mondom -, mutasd a hátad.

Egy hang nélkül megfordult. Nézem - nincs a hátán semmi. Nézem innen, nézem onnan, semmi. Ekkor visszafordulok, és megnézem a tartályokat. Ott sincs semmi.

- Figyelj csak - mondom Kirillnek, és egyre csak a tartályokat bámulom. - Te láttad azt a pókhálót?

- Miféle pókhálót? Hol?

- Jól van - mondom. - Kegyes hozzánk a jóisten. - Magamban pedig azt gondolom, hogy egyelőre nem tudni, tényleg az-e. - Na gyerünk.

Felraktuk az "üreskét" a "bárkára", és a fenekére állítottuk, hogy ne himbálódzon. Ott állt kéken, újan, tisztán, a napsugarak táncolnak a rézkorongokon, és a sötétkék folyadék sugárban folyik ide-oda közöttük. És most látszik, hogy nem is "üreske" ez, hanem valamilyen edényféle, olyan, mint egy üveg, amelyben kék spiritusz van. Gyönyörködtünk benne, aztán magunk is felmászunk a "bárkára", és szó nélkül elindultunk visszafelé.

Micsoda mázlisták ezek a tudósok! Először is nappal dolgoznak. Másodszor csak bejutniuk nehéz a Zónába, a Zónából visszafelé a "bárka" maga is kitalál, van egy olyan berendezése, egy útrögzítő, vagy mi a csoda, amely pontosan ugyanazon az úton vezet vissza, amelyen odafelé haladt. Úszunk visszafelé, megismétlünk minden manővert, megállunk, lógunk egy keveset a levegőben - és tovább, elhaladunk a csavarjaim fölött, akár össze is lehetne őket szedni és visszatenni a zacskóba.

Útitársaim persze felélénkültek. A fejüket forgatják, félelmükből szinte semmi sem maradt, csupán a kíváncsiság és az öröm, hogy minden szerencsésen alakult.

Fecsegni kezdtek. Tender hadonászik és fenyegetőzik, hogy megebédel, és nyomban visszatér a Zónába - lefekteti a garázshoz vezető utat. Kirill viszont megragadta a ruhám ujját, és magyarázni kezdett erről a gravikoncentrátumról, vagyis a "szúnyoglegelőről". Én persze, igaz, hogy nem azonnal, de lecsillapítottam őket. Szép nyugodtan elmagyaráztam nekik, hogy örömeiben hány hülye veszett már oda a visszafelé vezető úton.

- Hallgassatok - mondom -, és nézzetek szét, ahogy kell, különben úgy jártok, mint a "Hüvelyk Matyi Lyndon".

Ez hatott. Még csak meg sem kérdezték, hogy mi történt a Hüvelyk Matyi Lyndonnal. Úszunk visszafelé a csendben, nekem meg folyton csak egyvalami jár az eszemben: hogyan fogom letekerni az üveg kupakját. Elképzelem magamban, hogyan nyelem le az első kortyot, de a szemem előtt ott lebeg az a pókháló.

Rövidre fogva, kikeveredtünk a Zónából, a "bárkával" együtt betereleltük bennünket a "tetvetlenítőbe", vagy tudományosabban szólva az egészségügyi hangárba. Háromszor mostak meg forró vízben és háromszor valamilyen lúgosban, besugároztak, beszórtak valamivel, ismét megmostak, aztán megszáritottak, és azt mondták:

- Mehettek, fiúk, szabadok vagytok!

Tender és Kirill elcipelték az "üreskét". Összefutott a nép, hogy megnézzék - alig lehetett áttörni, és ami jellemző: mindenki csak bámészkodik, és üdvivalgásokat hallat, de hogy fogják magukat, és segítenének a fáradt embereknek cipelni - erre egyetlen merész vállalkozó sem akadt. Jól van, engem mindez nem érint. Engem most semmi sem érint.

Lehúztam magamról a munkaruhát, egyenest a földre hajítottam - az őrmesterek majd felszedik -, és elindultam a zuhanyozóba, mert tetőtől talpig nedves voltam. Bezárkóztam a fülkébe, előhúztam a flaskát, lecsavartam a kupakját, és úgy rátapadtam, mint a poloska. Ott ülök a kispadon, a térdeim remegnek, a fejem üres, a lelkem üres, s úgy szívom magamba az alkoholt, mint a vizet. Élek. Kiengedett a Zóna. Kiengedett, az aljas. Élek. A szemüvegesek ezt nem érthetik meg. És végigfolyznak a könnyek az arcomon - talán az italtól, vagy nem is tudom, mitől. Az utolsó cseppig kiittam az üvegből, én vizes vagyok, az üveg meg száraz. Utolsó kortyra persze nem futotta. Na, sebaj, ezen majd segítünk. Most mindent rendbe fogunk hozni. Élek. Rágyújtottam, üldögélek. Érzem, most már kezd elmúlni.

Eszembe jutott a prémium. Ez nálunk az intézetben elég tiszta ügy. Akár már most is odamehetek, és megkaphatom a borítékot. De az is lehet, hogy ide hozzák, egyenest a zuhanyozóba.

Kezdtém szép lassan levetkőzni. Levettem az órát - nézem, édes istenem, öt óra néhány percet töltöttünk a Zónában! Öt órát! Szinte beleremegtem. Igen, uraim, a Zónában megáll az idő. Öt óra... Ha pedig azt firtatnánk, hogy a "vadász" számára

mennyi az az öt óra? Mint köpni egyet és elkenni. Hát tizenkét órát nem akarsz? Hát két napot, amikor egy éjszaka alatt nem sikerült, egész nap a Zónában fekszel, a pofád a földre fúrva, és már nem is imádkozol, mintha már félrebeszelnél, és magad sem tudod, holt vagy vagy eleven... és második nap éjjel megcsináltad, amit kell, visszatértél a szajréval a határhoz, de ott géppuskás örök vannak, akik gyűlölnek, de abban semmi örömüket nem lelik, hogy letartóztatnak, halálosan félnek tőled, hogy megfertőzöd őket, igyekeznek kinyírni, minden ütőkártya az ő kezükben van - aztán mehetsz és bizonygathatod, hogy törvénytelenül nyírtak ki... Tehát ismét arccal a föld felé, imádkozni hajnalig, és aztán megint a sötétedésig, a szajré ott fekszik melletted, de még azt sem tudhatod, hogy tényleg csak simán ott fekszik, vagy esetleg szép csendben megöl. Vagy mint a Csontos Isaac, letévedt az útról, és hajnalban elakadt két árok között, se jobbra, se balra. Két óra hosszat lövöldöztek rá, de képtelenek voltak eltalálni. Két órán keresztül halottnak tette magát. Hála istennek bevették, és végül elmentek. Később láttam őt - nem ismertem rá, úgy meg volt törve, ahogy csak ember meg lehet...

Letöröltem a könnyeimet, és megeresztettem a vizet. Sokáig mosakodtam. Forró vízzel, aztán hideggel, ismét forróval. Egy egész darab szappant elhasználtam. Aztán megelégteltem. Elzártam a vizet, és hallom: kopognak az ajtón, és Kirill vidáman beordít:

- Hé, "vadász", mássz ki! Zöldhasúakat hoztam!

Zöldhasúakat - ez aztán pompás! Kinyitottam az ajtót, ott áll Kirill gatyában, vidáman, semmi melankólia, és egy borítékot nyújt felém.

- Nesze - mondja. - A hálás emberiségtől.

- Köpök én a te emberiségedre. Mennyi van benne?

- Kivételesen és a veszélyes körülmények között tanúsított hősie viselkedésedért - a fizetésed duplája.

Igen. Így meg lehet élni. Ha itt nekem minden "üreskéért" dupla fizetést adnának, Ernestet már réges-régen elküldtem volna valahová.

- Na, mi van, meg vagy elégedve? - kérdezi Kirill, s csak úgy ragyog, fülig ér a szája.

- Nem rossz - mondom. - Hát te?

Nem válaszolt. Átölelte a nyakamat, verejtékes melléhez szorított, megölelt, ellökött, és eltűnt a szomszéd fülkében.

- Hé! - kiáltok utána. - Hát Tender? A gatyáját mossa?

- Ugyan! Tendert megrohanták az újságírók, csak látnád, milyen fontos személyiség lett... Olyan kompetenciával adja elő nekik...

- Mivel adja elő? - kérdem.

- Kompetenciával.

- Jól van, Sir. Legközelebb majd egy szótárt is magamhoz veszek, Sir... - Ekkor mintha villám csapott volna belém. - Várj csak, Kirill - mondom neki. - Gyere ki egy

kicsit.

- De már pucér vagyok - feleli.

- Nyugodtan gyere, nem vagyok én kisasszony.

Kijött. Vállánál fogva megragadtam, megfordítottam. Nem. Csak úgy tűnt. A háta tiszta. Csak az izzadságcsíkok száradtak meg rajta.

- Mit akarsz te állandóan az én hátamtól? - kérdezi.

Belerúgtam hátulról, visszamentem a zuhanyozóba, és magamra zártam az ajtót. Az idegeim, hogy a fene vinné el! Ott is káprázik a szemem, itt is káprázik... A fenébe is az egészszel! Ma leiszom magamat a sárga földig. Richardot kellene megkopasztani, igen! Ámbár ahogy az az alak játszik... Semmilyen kártyával nem lehet rászedni. Én már megpróbáltam átejtetni, a kártyákat is kicseréltem az asztal alatt, meg másképpen is...

- Kirill! - kiáltom. - Eljössz ma a Borzscsba?

- Az nem Borzscs, hanem Borscs, hányszor mondjam neked?

- Hagyd el! Az van odáírva, hogy Borzscs. Te csak ne akard a saját elképzeléseidet ránk erőltetni. Szóval eljössz vagy sem? Jó lenne Richardot megkopasztani...

- Nem tudom, Red. Te az egyszerű lelkeddel, ugye, fel sem fogod, milyen dolgot cipeltünk ide...

- Te talán tudod?

- Egyébként én sem. Ez igaz. De most már, először is érthető, hogy mire szolgáltak ezek az "üreskék", másodsor, ha az egyik ötletem helyesnek bizonyul... írok egy cikket, amit személyesen neked fogok ajánlani: Redrick Schuchartnak, a tiszteletbeli "vadásznak", hálám és tiszteletem jeléül.

- Mire aztán két évre lesittelnek - felelem.

- Viszont bevonulsz a tudományba. Ezt a dolgot úgy fogják majd hívni, hogy "Schuchart-edények". Jól hangzik?

Amíg így húztuk egymást, felöltöztem. Bedugtam az üres üveget a zsebembe, megszámloltam a pénzt, és elmentem.

- Szerencsés ittmaradást, te bonyolult lélek...

Nem válaszolt - nagyon hangosan zubogott a víz.

A folyosón Tender urat látom személyesen, vörös és felfuvalkodott, akár egy pulyka. Körülötte egész tömeg tolong - munkatársak, újságírók és néhány őrmester. (Épp most jöttek az ebédől, a fogukat piszkálják.) Ő pedig összevissza locsog: "Az a technika, amellyel mi rendelkezünk, szinte százszázalékosan biztosítja a sikert és a biztonságot..." Ekkor észrevett engem, és egy kicsit tartózkodóbb lett a hangja - mosolyog, integet. Na, gondolom magamban, ideje olajra lépni. Szedem a lábam, de nem sikerült. Hallom, hogy a nyomomban vannak.

- Schuchart úr! Schuchart úr! Csak néhány szót a garázsról!

- Nincs mondanivalóm - felelem, és futásnak eredek. De ezektől nem lehet meg

szabadulni: az egyik balról tartja a mikrofont, a másik jobbról a fényképezőgépét.

- Látott valami különösét a garázsban? Csak két szóval feleljen!

- Nincs mondanivalóm! - mondom, és igyekszem a hátamat fordítani az objektív felé.

- A garázs az garázs...

- Köszönöm. Mi a véleménye a turboplatformokról?

- A lehető legjobb - mondom, miközben megcélzom a kijáratot.

- Mit gondol a Látogatás céljáról?

- Forduljanak a tudósokhoz - mondom, és hirtelen az ajtó mögött termek. Hallom, hogy kaparásznak. Ekkor azt mondom nekik az ajtón keresztül:

- Melegen ajánlom, hogy faggassák ki Tender urat, mitől olyan az orra, mint a cékla. Ő ezt szerényen elhallgatja, de ez volt a legszórakoztatóbb élményünk.

Hogy megindultak a folyosón! Akár a lovak, istenemre mondom! Vártam egy percet - csend. Kikukucskáltam - sehol senki. És füttyörészve elindultam. Lementem az átjáróba, odaadtam az égimeszelőnek a kilépőt, s látom ám, hogy tiszteleg. A nap hősének.

- Pihenj! Meg vagyok elégedve magával - mondom.

Ő meg úgy vigyorog erre, mintha ki tudja, milyen bókot mondtam volna neki.

- Hát Vörös, te igazán jó fej vagy - mondja. - Büszke vagyok rá, hogy ismerlek.

- Miért? - kérdelem tőle. - Lesz mit mesélni otthon, Svédországban a lányoknak?

- Még kérde? - mondja.

Hiába. Rendes fiú. Bár őszintén szólva én az ilyen magasakat és pirosposzsgásokat nem kedvelem. A lányok majd az eszüket vesztik értük; de miért, kérdelem én? Hisz nem a termeten múlik... Megyek az utcán, és gondolkodom, mi is a helyzet. Süt a nap, köröskörül sehol egy lélek.

Megkerültem a parkolóhelyet, ott pedig már a határ húzódik. Két járőrök áll ott teljes szépségében; szélesek, sárgák, fényszórókkal és géppuskákkal felszerelve, no és természetesen a kék sisakosok az egész utcát elállják, nem lehet kikerülni őket. Megyek, a szemem a földre sötöt, jobb, ha most nem nézek rájuk, napközben jobb egyáltalán nem nézni őket: van ott egy-két pofa, akiket félek megismerni, nagy botrány lenne abból, ha megismerném őket. Szerencsájuk van, hogy Kirill behozott az intézetbe, ezeket a rohadtakat kerestem akkor, és szemrebbenés nélkül elintéztem volna őket.

Keresztülmegyek a tömegen, előregörnyesztett vállal, már áttörtem rajtuk, amikor hallom ám: "Hé, vadász!" Na, ez rám nem vonatkozik, megyek tovább, előszedek egy cigarettát. Valaki utolér hátulról, és megragadja a ruhám ujját.

Lerázom magamról a kezét, és félig visszafordulva, szép udvariasan megkérdem:

- Mi az ördögnek akaszkodsz belém, Mister?

- Állj meg, vadász - mondja erre ő. - Két kérdésem lenne.

Ráemelem a tekintetem - Quoterblade kapitány. Régi ismerős. Már teljesen kiszáradt,

olyan sárga lett az egész ember.

- Á - mondom -, erőt, egészséget, kapitány! Hogy van a mája?

- Hagyd a mellébeszélést - mondja nekem mérgesen, és szúrós szemmel néz rám. - Inkább azt mondd meg, miért nem állsz meg azonnal, ha szólnak!

És most, honnan, honnan nem, két kék acélsisak is áll a háta mögött - a mancsuk a pisztolytáskán, a szemük ki sem látszik, csak az állkapcsuk mozog a sisak alatt. Honnan szedik ott, Kanadában ezeket az alakokat? Tenyésztésre küldték hozzánk, vagy mi? Nappal általában nem félek a járőrtől, kutatni azonban nagyon tudnak a patkányok, ez az adott pillanatban azonban egyáltalán nem érdekel.

- Hát nekem szólt, kapitány? Maga valamilyen vadászt emlegetett...

- Ez azt jelentené, hogy te már nem vagy vadász?

- Miután az ön jóvoltából leültem a magamét, abba hagytam - mondom. - Köszönöm magának, kapitány, hogy akkor felnyitotta a szemem. Ha nem maga van ott, akkor...

- Mit csináltál az előzőnaban?

- Hogyhogy mit? Ott dolgozom. Már két éve.

És hogy véget vessek ennek a kellemetlen beszélgetésnek, előszedem az igazolványomat, és megmutatom a kapitánynak.

Kézbe vette a könyvecskémet, végignézett benne minden oldalt, minden pecsétet egyszerűen végigszagolt, majd hogy meg nem nyalt. Visszaadja a könyvecskét, elégedett, a szeme csak úgy csillog, és egészen kipirult.

- Bocsáss meg, Schuchart. Ezt nem hittem volna. Tehát - mondja - nem voltak hiábavalók a tanácsaim. Hát ez remek. Akár hiszed, akár nem, én már akkor tudtam, hogy viszed valamire. Nem hittem, hogy egy ilyen ember...

Na, gondolom magamban, még egy melankolikust kigyógyítottam - de azért hallgatok, zavartan a földre sütöm a szemem, kontrázok neki, még a karomat is széttárom, s emlékszem, szégyenlősen egyik lábamról a másikra álltam. Ezek a gengszterek a kapitány háta mögött csak hallgattak, hallgattak, összezavarodtak, látom, valami vidámabb helyre húzódnak. A kapitány pedig a perspektíváról tart előadást nekem: a tanulás, úgymond, a fény, a nem tanulás az egyiptomi sötétség; az Isten, úgymond, a becsületes munkát szereti és jutalmazza, szóval ugyanazt a gátlástalan sódert nyomja, amit a tiszteletes a börtönben minden vasárnap. Én viszont inni szeretnék - már alig-alig türtőztetem magam. Sebaj, gondolom, ezt is kibírod, testvér. Red, túrnöd kell! Sokáig nem bírja ezt a tempót, már kezd kifulladásni...

Szerencsémre ekkor az egyik járőrökosi jelezni kezdett. Quoterblade kapitány körülnézett, elégedetten köhintett, és kezét nyújtott.

- Hát akkor - mondja -, örülök, hogy megismerhettelek, Schuchart, mint becsületes embert. Nagyon szívesen meginnék veled egy pohárával, az új ismeretségünk tiszteletére. Igaz, erőset nem szabad innom, az orvosok megtiltották, egy kis sört azonban szívesen eliszogatnék. De hát a szolgálat! Sebaj, találkozunk még - mondja.

Attól mentsen meg az isten - gondolom magamban. De megszorítom a kezét, és továbbra is irulok-pirulok, állok egyik lábamról a másikra; mindent úgy csinállok, ahogyan ő szeretné. Aztán elment, én pedig, mint akit puskából lőttek ki - gyerünk a Borzscsba!

A Borzscs ilyenkor üres. Ernest a pult mögött áll, a poharakat törölgeti, majd a világosság felé tartja őket. Ez egyébként elképesztő: bármikor tér be ide az ember, ezek a barmanok mindig a poharakat törölgetik, mintha ettől függne a lelkük üdvössége. Elálldogál így akár egy napig is - tartja a poharat, hunyorog, a fény felé fordítva nézi, rálehel, és gyerünk, törölgetni, törli, törli, ismét megnézi, most már a talpán keresztül, és újból törli...

- Szevasz, Ernest - mondom. - Eleget kínoztad már azt a poharat, a végén még lyukasra töröd!

Rám néz a poháron keresztül, morog valamit, mintha hasbeszélő lenne, s aztán minden fecsegés nélkül kitölt négyujjnyi italt. Felkapaszkodtam a bárszékre, nyeltem egyet, hunyorogtam, megráztam a fejem, megint nyeltem egyet. A hűtőgép zümmög, a zenegépből valami halk cincogás hallatszik. Ernest a következő pohárban szuszog - nyugalom, csend... Felhajtottam, a pultra tettem a poharat. Ernest késedelem nélkül tölt még egyszer, négyujjnyit az áttetsző folyadékból.

- Na, mi van, jobban érzed magad? - morogja. - Felengedtél egy kicsit?

- Te csak óvatosan törölgesd a poharat - mondom neki. - Tudod, volt egyszer egy ember, az is csak dörzsölte, dörzsölte, amíg elő nem csalogatta a rossz szellemet.

- Ki volt az? - kérdi Ernest bizalmatlanul.

- Volt egyszer itt egy ilyen barman - feleltem. - Még előtted.

- Na és?

- Semmi. Mit gondolsz, mitől volt a Látogatás? Ez csak törölgetett, törölgetett... Mit gondolsz, kik látogattak meg bennünket, he?

- Menj a fenébe! - mondja Ernest.

Kiment a konyhába, s egy tányérral tért vissza - sült virslit hozott. A tányért letette elém, odalökte a ketchupöt, aztán ismét a poharakkal foglalkozott. Ernest érti a dörgést. Éles szeme van, nyomban észreveszi, hogy a "vadász" a Zónából jött, hogy lesz szajré, és Ernie azt is tudja, hogy mi kell a "vadásznak" a Zóna után. Ernie a mi fajtánk. Belevaló gyerek.

Amikor megettem a virslit, rágyújtottam, és azt kezdtem számolgatni, hogy Ernest mennyit kereshet rajtunk. Nem tudom, hogy mennyibe kerülnek ezek a holmik Európában, de fél füllel hallottam, hogy egy ilyen "üreske" például ott közel két és fél ezer, Ernie pedig csak négyszázat ad érte. Egy "elemet" ott száznál kevesebbet nem kapni, de nekünk csak húszat fizetnek. Bizonyára mással is ugyanez a helyzet. Igaz, átszállítani a szajrét Európába - az is pénzbe kerül. Ezt megkenni, azt megkenni, az állomásfőnököt is bizonyára pénzelniük kell... Egyszóval, ha jobban belegondolunk,

Ernest nem is markol fel olyan sokat, tizenöt-húsz százalékot, nem többet, és ha lebukik, tíz év kényszermunka...

Jámbor elmélkedéseimet ekkor egy udvarias fej szakítja félbe. Nem is hallottam, hogy mikor jött be. Megjelenik a jobb könyököm mellett, és megkérdi:

- Megengedi?

- Miről van szó? - mondom. - Tessék.

Alacsony, sovány, hegyes kis orr, pöttyös nyakkendő. Mintha ismerős lenne a fizimiskája, valahol már láttam, de hogy hol, nem emlékszem. Felmászik a mellettem levő bárszékre, és azt mondja Ernestnek:

- Egy bourbonne-t legyen szíves. - És nyomban hozzám fordul. - Bocsásson meg, úgy rémlik, valahonnan ismerjük egymást. Ugye, a Nemzetközi Intézetben dolgozik?

- Igen - mondom. - És maga?

Ügyesen előkapja a zsebéből a névjegyet, és elém teszi. Elolvasom: Aloise Machno, a Kitelepítési Iroda teljhatalmú megbízottja. Persze, hogy ismerem. Ráveszi az embereket, hogy költözzenek el a városból. Valakinek nagyon jól jönne, ha elutaznánk. Harmontban ugyanis körülbelül feleannyian maradtunk, mint azelőtt voltunk, ezeknek pedig teljesen meg kellene tisztítaniuk a várost. Odébb pöccintem a névjegyet, és azt mondom neki:

- Nem, köszönöm. Nem érdekel. Tudja, arra vágyom, hogy a szülőföldemen haljak meg.

- De miért? - kérdi élénken. - Bocsásson meg a tolakodásért, de mi tartja magát itt?

Most aztán mondd meg neki egyenesen, hogy mi tart itt.

- Hát hogy is mondjam. A gyermekkor édes emlékei. Az első csók a városi parkban. A mamácskám meg a papácskám. Amikor először verekedtem részegen ebben a bárban. A szívemnek oly kedves rendőrség... - Itt előhúztam a zsebemből a mocskos zsebkendőt, és a szememhez emeltem. - Nem - mondom -, semmi pénzért!

Rám nézett, lehajtotta a bourbonne-ját, és elgondolkozva így szólt:

- Sehogyan sem tudom megérteni magukat, harmontiakat. A városban nehéz az élet. A hatalom a katonai szervek kezében van. Az ellátás sem valami fényes. A szomszédban a Zóna, úgy élnek, mint egy vulkán tetején. Bármelyik pillanatban kitörhet valamilyen járvány, vagy valami, ami még ennél is rosszabb... Az öregeket még csak megértem. Azoknak nehéz elhagyni a megszokott helyet. De hát maguk... Maga hány éves? Huszonkettő-huszonhárom, nem több. Értse meg, a mi irodánk... jótékonysági intézmény, semmi hasznunk az egészről. Egyszerűen azt szeretnénk, hogy az emberek hagyják el ezt a pokoli helyet, és térjenek vissza az igazi életbe. Hisz biztosítjuk a költözési pénzt és az új helyen a munkalehetőséget. A fiataloknak, az olyanoknak, mint maga, a továbbtanulás lehetőségét... Nem, egyszerűen nem értem!

- Hogyhogy - kérdelem -, senki nem akar elköltözni?

- Dehogyan, nem arról van szó, hogy senki nem akar... Egyesek ráállnak, különösen a családok. De a fiatalság meg az öregek... Mondja meg, mit akarnak ebben a városban? Hisz ez egy sárfészek, vidék...

Ekkor azonban kiosztottam.

- Aloise Machno úr - mondom neki. - Mindenben igaza van. A városunk... sárfészek. Mindig is az volt, az is marad. Csakhogy most e városé a jövő. Rajta keresztül olyasmi jut a maguk nyomorult világába, amitől ott minden megváltozik. Más lesz az élet, jobb, mindenkinek jut majd, amire csak szüksége van. Nesze neked sárfészek! Innen jön majd a tudás. És ha a tudás nem elegendő, gazdaggá teszünk mindenkit, a csillagokra repülünk, és eljutunk mindenhová, ahová csak akarunk... Hát ez a mi sárfészkünk...

Ezen a ponton abbahagytam, mert észrevettem, hogy Ernest mélyszégyen csodálkozással néz rám, és kezdtem kényelmetlenül érezni magam. Általában nem szeretem mások szavait ismételtetni, még akkor sem, ha teszem azt, ezek a szavak tetszenek nekem. Annál is kevésbé, mivel ez az én számból olyan idétlenül hangzik. Amikor Kirill beszél, szívesen hallgatja az ember, még a száját is nyitva felejt. Pedig én ugyanazokat mondom, de valahogy egészen másképpen szól. Talán azért van ez, mert Kirill soha nem hoz szájrét Ernest pultjára. Na, jól van...

Ekkor Ernie észbe kapott, és gyorsan töltött még, vagy hatujjnyit; térj már észre, fiú, mi van ma veled? A hegyes orrú Machno úr pedig újból belenyalt a bourbonne-jába, és folytatta:

- Igen, bizonyára... Az örök akkumulátorok, a "kék csodaszer"... Maga valóban azt hiszi, hogy úgy lesz, ahogyan mondta?

- Ez már nem tartozik magára, hogy valóban hiszek-e abban, amit mondtam - feleltem. - Én a városról beszéltem. Magamról csak annyit akarok mondani: mi mindent nem láttam én ott, a maguk Európájában! Azt hiszi, nem láttam, hogy unatkoznak? Nappal robotolnak, este a televíziót nézik, eljön az éjszaka - bemásznak a megunt asszony mellé a takaró alá, hogy korcs utódokat csináljanak. A sztrájkjaik, a tüntetések, az erőszak politikája... Koporsóban láttam a maguk Európáját, bűdösen.

- Miért éppen Európáról beszél?

- Mindenütt ugyanez van, az Antarktison meg ráadásul még a hideg is.

És ami a legcsodálatosabb: miközben ezt mondtam neki, teljes egészében hittem is, amit mondom. És a mi Zónánk, ez az álnok kígyó, ez a gyilkos, ebben a pillanatban százszor kedvesebb volt nekem, mint az ő Európájuk és Afrikájuk. Pedig még részeg sem voltam, hanem egy pillanatra elképzeltem, hogy elgyötörten megyek hazafelé a munkából, egy csordában a többi hasonló hülyével, hogyan nyomnak mindenfelől a metrójukban, és elegendem van már mindenből, és nem akarok már semmit.

- Hát maga mit mond? - fordul a hegyes orrú Ernesthez.

- Én nem érek rá - feleli Ernie komolyan. - Én nem vagyok már holmi taknyos

kölyök. Minden pénzemet ebbe az üzletbe fektettem. Hozzám időnként maga a parancsnok, a tábornok is be-betér. Mi a fenének mennék el innen?

Aloise Machno úr belefogott, hogy számokkal magyarázzon el nekem valamit, de én erre már nem figyeltem. Jót húztam a pohárból, kikotortam a zsebemből egy maroknyi aprót, lemásztam a bárszékről, és lefelől is bedobtam a zenegépbe egy csomó pénzt. Van ott egy dalocska: "Ne térj vissza, ha nem vagy biztos a dolgokban." Ez mindig jó hatással van rám a Zóna után... Na, szóval bömbölt a zenegép, fogtam a poharamat, és a sarokba vonultam, a "félkarú banditához", hogy rendezem régi tartozásaimat. Elszállt az idő, akár a madár... Már az utolsó nikkelemet tettem fel, amikor berontott Richard Nunan Gutalinnal. Gutalin már beszívott, ide-oda forgolódik, és keresi, hogy kinek húzhatna be egyet, Richard Nunan pedig gyengéden tartja őt, és viccekkel szórakoztatja. Szép kis párocska. Gutalin jól megtermett, fekete, mint a tisztí csizma, göndör hajú, a karja egészen a térdéig lóg. Dick viszont kicsi, kerek, az egész rózsaszínű, jóságos, épp csak a glória hiányzik a feje fölül.

- Á! - kiáltja Dick, amikor meglát engem. - Red is itt van! Gyere ide hozzánk, Red!

- He-helyes! - ordítja Gutalin. - Az egész városban csak két rendes ember van... Red és én! Az összes többi: disznó, sátánfattyú! Red! Te is a sátánt szolgálod, de te azért mégiscsak ember vagy...

Odamegyek hozzájuk a poharammal, Gutalin megragadja a zakómat, lenyom az asztaluk mellé, és azt mondja:

- Ül le, Vörös! Ül le, sátán szolgája! Téged szeretlek. Zokogjunk az emberiség bűnei miatt. Hullassunk keserű könnyeket!

- Hullassunk! - mondom. - Nyeljük a bűn könnyeit.

- Mert eljön a nap - jövendöl Gutalin. - Már fel van kantározva a sápadt ló, és már lovása is beakasztotta a lábát a kengyelbe. És hiábavalóak azok imái, akik eladták magukat a sátánnak. És csak azok menekülnek meg, akik hadba vonulnak ellene. Ti, ember gyermekei, sátán által elcsábítottak, sátáni kincsekkel kufárokodók: azt mondom néktek: "Vakok! Térjete észre, amíg nem késő! Tapossátok el a sátán bálványait!" - Hirtelen elhallgatott, mintha elfelejtette volna, hogy mi következik. - Adnak itt inni nekem? - kérdezte most már egészen más hangon. - És egyáltalán hol vagyok? Tudod, Vörös, megint kirúgtak. "Agitátor" - azt mondják. Én meg azt magyarázom nekik: "Térjete már magatokhoz, vakok, szakadékba zuhantok, és más vakokat is magatokkal rántotok." Kinevetnek. Na, én meg erre adtam a főnök pofájára, s eljöttem. Most majd lecsuknak. De miért?

Odajött Dick, egy üveget tett az asztalra.

- Ma én fizetek! - kiáltottam oda Ernestnek. Dick rám pislogott.

- Törvényes - mondom neki -, ma a prémiumomat isszuk el.

- A Zónában jártál? - kérdi Dick. - Kihoztatok valamit?

- Egy teli "üreskét" - felelem. - És ráadásul a teli gatyánkat. Töltesz már vagy sem?

- Egy "üreskét"! - zúg bánatosan Gutalin. - Holmi üreskékért az életedet kockáztattad! Életben maradtál, de a sátánnak még egy termékét hoztad a világra. És honnan is tudhatnád te, Vörös, mennyi bűn és bánat...

- Hagyd már abba, Gutalin - mondom neki kimérten. - Énekelj, és örülj neki, hogy élve visszajöttem. A sikerre, fiúk!

Jól csúszott a sikerre. Gutalin teljesen besavanyodott - ott ül és sír, folyik a könny a szeméből, akár a vízcsapból. Semmi vész, ismerem. Ez egy olyan stádiumféle nála - elborítják a könnyek, és arról prédikál, hogy a Zóna, úgymond, a sátán incselkedése, semmit sem szabad kihozni onnan, amit pedig már kihordtunk, vissza kell vinni, és úgy élni, mintha a Zóna egyáltalán nem is létezne. Visszaadni a sátánnak, ami a sátáné.

Szeretem ezt a Gutalint. Általában szeretem a csodabogarakat. Ha van pénze, bárkitől alkudozás nélkül megveszi a szajrét, annyiért, amennyit csak kérnek érte, aztán éjszaka visszaviszi a Zónába, és ott elássa. Istenem, hogy üvölt! De semmi vész, majd rendbe jön.

- Hát az meg micsoda... mi az a teli "üreske"? - kérdi Dick. - Az egyszerűt ismerem, de milyen a teli? Először hallok róla.

Elmagyaráztam neki. A fejét csóválta, cuppogott.

- Ez igen - mondja -, ez érdekes. Ez újdonság. Kivel jártál ott, az orrosszal?

- Igen - felelem. - Kirillel és Tenderrel. Tudod, a laboránsunk.

- Biztos kínlódtál velük...

- Egyáltalán nem. Egészen jól tartották magukat. Különösen Kirill. Született "vadász"

- mondom. - Ha több tapasztalata lenne, ha kivernék belőle a gyermeteg igyekezetét, akár mindennap elmennék vele a Zónába.

- És minden éjszaka? - kérdi részeg röhögéssel.

- Hagyd már abba - mondom neki. - Ez nem vicc...

- Tudom - mondja erre. - Ez nem vicc, az ilyesmiért viszont jól pofán kéne csapni.

Tartsd számon, hogy két pofonnal adósod vagyok...

- Kinek jár két pofon? - ébredt fel Gutalin. - Ki van itt?

Megragadtuk a kezét, alig bírtuk visszanyomni a helyére. Dick egy cigarettát dugott a fogai közé, és odahajolt az öngyújtójával. Lecsillapítottuk. Eközben egyre többen és többen lettek. A pultot már ellepték, sok asztal is foglalt volt. Ernest kihívta a lányait, azok futkostak, hordták a rendeléseket, kinek sört, kinek koktélt, kinek tisztán. Én nézelődtem, az utóbbi időben sok ismeretlen ember tűnt fel a városban - egyre több tejfölösszájú, tarka, földig érő sállal. Megemlítettem ezt Dicknek. Dick bólintott.

- Hát hogyne - mondta. - Nagy építkezés kezdődik. Az intézet három új épületet épít, ezenkívül arra készülnek, hogy a Zónát fallal veszik körül - a temetőtől egészen a régi legelőig. A vadászok számára véget érnek a szép idők.

- Mikor jártak szép idők a vadászokra? - mondom erre. Magamban meg azt

gondoltam: "Na, még csak ez hiányzott, szép kis hírek. Lőttek a mellékesnek. De talán jobb is így, kevesebb a kísértés. Nappal fogok a Zónába járni, mint a rendes emberek, pénz az persze nem lesz annyi, de mennyivel veszélytelenebb. Bárka, munkaruha, ez is, az is, és köpni az örökre... A fizetésből is meg lehet élni, inni pedig a prémiumból fogok." De valahogy elfogott a szomorúság. Ismét minden fillért beosztani: ezt megengedhetem magamnak, ezt nem. Gutának minden egyes rongyra spórolni, bárba nem járhatok, moziba nem járhatok... És minden olyan szürke, szürke. Minden egyes nap szürke és minden este, és minden éjszaka.

Üldögéltem, törtem a fejem, Dick pedig ott dűnnyögött a fülemben.

- Tegnap a szállodában - mondja - lementem a bárba. Gyanús alakok ücsörögtek ott. Rögtön nem tetszettek nekem. Odaül mellém az egyik, jó messziről kezdi a társalgást, értésemre adja, hogy ismer, tudja, ki vagyok, hol dolgozom, és arra célozgat, hogy hajlandó lenne jól megfizetni szolgálataimat...

- Spicli - mondom erre. Ez nem nagyon izgatott, annyi spiclit láttam már errefelé, és annyi célozgatást hallottam már a különféle szolgálatokról.

- Nem, kedvesem, ez nem spicli volt. Hallgass csak végig. Elbeszélgettem vele egy kicsit, óvatosan persze, adtam a naiv hülyét. A Zónából származó dolgok érdeklik, de kizárólag komoly dolgok, az akkumulátorok, "viszketőpor", "fekete cseppek" és más hasonló csecsebecsék nem. De hogy mi kellene neki, arra csak célozgatott.

- Na és mi kellene neki? - kérdeztem.

- "Boszorkánykocsonya", ha jól értettem - feleli Dick, és olyan furcsán néz rám.

- Á, "boszorkánykocsonya" kellene neki! Hát a "halállámpa" nem kellene neki?

- Én is ugyanezt kérdeztem tőle.

- És?

- Képzeld el, kellene.

- Igen? - mondom. - Hát akkor szerezze meg. "Boszorkánykocsonyával" tele vannak a pincék, fogjon egy vödröt, és merjen ki belőle. A temetési költségeket vállalom.

Dick hallgat, haragosan néz rám, még csak nem is mosolyog. Mi a fene van vele, fel akar fogadni, vagy mi? De ekkor hirtelen megértettem.

- Várj csak - mondom. - Ki volt az? "Kocsonyát" még az intézetben is tilos tanulmányozni...

- Ez igaz - mondja Dick kimérten, és egyre csak rám bámul. - Olyan kutatás, mely potenciális veszélyt jelent az emberiségre. Érted most már, kik ezek?

Semmit sem értettem.

- Talán a jövevények? - kérdem.

Röhögni kezdett, megveregette a kezemet, és azt mondta:

- Igyunk inkább, te naiv lélek!

- Igyunk - mondom, de mérges voltam. Ezek jönnek nekem, hogy naiv lélek, a fenébe is! - Hé - ordítom -, Gutalin! Elég volt az alvásból! Igyunk!

Nem. Gutalin alszik. Fekete fejét az asztalra hajtva alszik, a karja egészen a padlóig lóg. Gutalin nélkül ittunk.

- Na, jól van - mondom. - Naiv lélek vagyok vagy sem, az ilyen alakot én rögtön oda juttatnám, ahová való. Bármennyire is nem szeretem a rendőrséget, de azért magam mennék oda, és feljelenteném.

- Aha - válaszol Dick. - Téged viszont megkérdeznének a rendőrségen: na és miért épp magához fordult az az alak? He?

A fejemet ráztam.

- Mindegy. Te kövér disznó, te csak harmadik éve vagy a városban, a Zónában egyetlenegyszer sem voltál, a "boszorkánykocsonyát" csak a moziban láttad, de ha megnéznéd egyszer a valóságban, és látnád, hogy mit művel az emberrel, akkor te is azonnal összecsinálnád magad. Ez, drágaságom, szörnyű valami, nem szabad a Zónából kihozni... Magad is tudod, a vadászok durva fickók, csak guba kell nekik, minél több, de erre még a megboldogult Csiga sem vállalkozott volna. Még a Dög sem kapható ilyesmire... Elképzelni sem merem, hogy kinek és mire kellhet a "boszorkánykocsonya"...

- Hát igen - mondja Dick. - Ez mind igaz. Csak nem szeretném, hogy egy szép reggel úgy találjanak rám az ágyamban, hogy öngyilkos lettem. Én nem vagyok vadász, de azért én is durva ember vagyok és igyekvő, és élni is szeretek, érted, ugye? Régóta élek, megszoktam már...

Ekkor Ernest kikiabált a bárpult mögül:

- Nunan úr! Telefonhoz kérik!

- A fenébe is! - mondta Dick vadul. - Már megint rám találtak. Mindenütt megtalálnak. Bocsáss meg, Red.

Felállt, és kiment a telefonhoz. Én pedig ott maradtam Gutalinnal és az üveggel, és mivelhogy Gutalinnak semmi hasznát nem vettem, az üveggel kezdtem foglalkozni. Az ördög vigye a Zónát, ez elől nincs menekvés... Bárhová megy is az ember, bárkivel kezd is beszélni - Zóna, Zóna, Zóna... Kirill persze szereti azt fejtegetni, hogy a Zónából származik majd az örök béke és a légtisztaság.

Kirill jó fej, senki nem tarthatja hülyének, épp ellenkezőleg - okos, de az életről semmit sem tud. El sem tudja képzelni, mennyi szemét kering a Zóna körül. Tessék, most is: valakinek kedve szottyant a "boszorkánykocsonyára". Nem. Gutalin részeges fráter ugyan, vallási vonatkozásban nem beszámítható, de néha bizony, ha jobban meggondoljuk, azt kell kérdeznie az embernek: hátha mégiscsak hagyni kéne a sátánnak, ami a sátáné?

Ekkor Dick helyére leült valamilyen tejfölösszájú tacsó, tarka sállal a nyakában.

- Schuchart úr? - kérdi.

- Na, mi van?

- Engem Kreonnak hívnak - mondja. - Máltáról jöttem.

- Na és, milyen ott maguknál Máltán?

- Nálunk, Málta szigetén nem rossz, de én nem erről akarok beszélni. Ernest küldött magához.

Igen, gondoltam, mégiscsak aljas dög ez az Ernest. Se szánalom, se semmi nincs benne. Itt ül ez a gyerek - napbarnított, tiszta, szép, talán még egyszer sem borotválkozott, lányt se csókolt soha, de Ernestnek mindegy, ő minél több embert be akar hajtani a Zónába; ha három közül csak egy is szajréval tér vissza, már tiszta haszon...

- Na és hogy van a jó öreg Ernest? - kérdem. A bárpult felé nézett, és azt mondta:

- Szerintem jól. Én cserélnék vele.

- Én pedig nem - felelem. - Akarsz inni?

- Köszönöm, nem iszom.

- Hát akkor gyújts rá.

- Bocsásson meg, de nem dohányzom.

- Vigyen el az ördög - mondom neki. - Akkor hát mire kell a pénz?

Elvörösödött, eltűnt a mosoly az arcáról, és halkán így szólt:

- Ez bizonyára csak rám tartozik, Schuchart úr, nemde?

- Ami igaz, az igaz - mondom, és töltök magamnak vagy négyujjnyit. Meg kell vallanom, már zúg egy kicsit a fejem, a testemben olyan kellemes gyengeséget érzek: a Zóna már teljesen elengedett. - Most részeg vagyok - mondom. - Szórakozom, amint látod. A Zónában jártam, élve tértem vissza és pénzzel. Ez nem túl gyakran esik meg az emberrel, hogy él, és hogy pénze is van, az egészen ritka dolog. Úgyhogy hagyjuk most a komoly beszélgetést.

Ekkor felpattant, egy bocsánatot motyogott, és én már látom is, hogy Dick tért vissza. A széke mellett megállt, és az arckifejezéséből megértettem, hogy történt valami.

- Na - kérdem -, a ballonjaid már megint nem tartják a vákuumot?

- Megint nem - válaszolt.

Leült, töltött magának, nekem is, de láttam rajta, hogy nem a reklamáció miatt ilyen.

- Igyunk, Red, - mondja. És meg se várva engem, egy hajtásra kiissza a maga adagját, és újból tölt. - Képzeld - mondja -, Kirill Panov meghalt.

A részegségen át nem értettem meg rögtön. Meghalt valaki, hát meghalt.

- Hát akkor igyunk a lelke üdvére...

Kerekre nyílt szemmel bámult rám, és én csak akkor éreztem, hogy a bensőmben megszakad valami. Emlékszem, felálltam, megkapaszkodtam az asztallapban, és fentről lefelé néztem rá.

- Kirill?! - A szemem előtt pedig ott csillog az ezüstös pókháló, és újból hallom, amint szakadás közben reccsen egyet. És ezen a baljós reccsenésen keresztül jut el hozzám Dick hangja, mintha a másik szobából jönne:

- Szívbenulás. A zuhanyozóban találtak rá, mezítelenül. Senki semmit sem ért. Téged

kérdeztek, azt mondtam, hogy veled minden a legnagyobb rendben...

- Mi az, amit nem értetek? - motyogom. - A Zóna...

- Ül le - szól Dick. - Ül le és igyál.

- A Zóna... - ismétlem, és képtelen vagyok abbahagyni. - A Zóna, a Zóna...

Semmit sem látok magam körül, csak az ezüstös pókhálót. Az egész bár belegabalyodott ebbe a pókhálóba, az emberek mozognak, a pókháló meg szép csendesen recsen, amikor hozzáérnek. S az egésznek a középpontjában a máltai fiú áll, az arca csodálkozó, gyermeteg, nem ért semmit.

- Gyermek - mondom neki kedvesen. - Mennyi pénzre van szükséged? Ezer elég lesz? Nesze! Vidd, vidd! - A kezébe nyomom a pénzt, és már kiabálok: - Menj oda Ernesthez, és mondd meg neki, hogy rohadt alak, ne félj, mondd meg neki! Hisz gyáva!... Mondd meg neki, és azonnal indulj az állomásra, és vedd meg visszafelé a jegyedet, egyenesen Máltára! Sehol ne időzz!

Már nem emlékszem, mi mindent ordítottam.

De emlékszem, hogy hirtelen a bárpult elé kerültem, Ernest egy pohár frissítőt tett elém, és megkérdezte:

- Amint látom, pénzt kaptál.

- Igen - mondom. - Pénzt kaptam...

- Talán megadhatnád a tartozásodat! Holnap be kell fizetnem az adót.

Ekkor veszem észre, hogy a markomban egy csomó pénzt szorongatok. Nézem ezt a nagy zöld káposztát, és azt mormogom:

- Úgy látszik, a máltai Kreon nem fogadta el... tehát büszke... Na, a többit bízzuk a sorsra...

- Mi van veled? - kérdezi Ernie. - Többet ittál a kelleténél?

- Nem - mondom. - Nálam minden rendben. Akár most mehetnék is a zuhanyozóba.

- Menj inkább haza - mondja Ernie barátom. - Többet ittál a kelleténél.

- Meghalt Kirill - mondom neki.

- Melyik az a Kirill? Az a koszos?

- Te vagy koszos - mondom neki. - Ezer olyan sem tesz ki egy Kirillt, mint amilyen te vagy. Rohadt vagy - mondom. - Büdös kufár. Hisz a halállal kereskedsz, te rohadék! Mindannyiunkat megvásároltál... Most széthányom az egész bódédát!

De alighogy ütésre emeltem a kezem, hirtelen megragadtak, és kitaszigáltak valahová. De már semmit sem értettem, és nem is akartam érteni. Ordítottam, megvettem a lábamat, ütlegeltem valakit, aztán magamhoz tértem - a mellékhelyiségben, csupa víz vagyok, a pofám szét van verve; nézem magam a tükörben, és nem ismerem magamra, rángás fut végig az arcomon, ez azelőtt soha nem fordult elő velem. A teremből zaj, recsegés, edénycsörömpölés hallatszik, a lányok visítanak, és hallom, hogy Gutalin üvölt:

- Félre innen, paraziták! Hol a Vörös? Hová tettétek a Vöröst, ördögfattyak?

A rendőrségi szirénát hallom. Sivítására az agyamban mintha minden kikristályosodott volna. De a szívem már teljesen üres - csak jeges harag van benne. "Hát így állunk - gondolom -, most majd rendezek neked egy kis estélyt. Megmutatom neked, hogy ki az a vadász, te bűdös kufár" Előszedem az órazsebemből a "viszketőport", egy teljesen újat, amit még egyszer sem használtam, néhányszor megdörzsölöm az ujjaim között, hogy szétporladjon, kinyitom egy kicsit a terem ajtaját, és szép csendben beledobom a köpöcsészébe. Aztán kitörtem a kijárat ajtót, és kísértél az utcára. Nagyon szerettem volna persze megnézni, hogy sikerül a móka, de nagyon kellett rohannom. Ezt a "viszketőport" rosszul bírom, megindul tőle az orrom vére.

Keresztülfutottam az udvaron, és hallom: az én "viszketőporom" már beindult. Először a kutyák kezdtek ugatni és vinnyogni az egész negyedben - ők érzik meg elsőnek. Aztán a kocsmában kezdett el valaki ordítani, de úgy, hogy nekem is szinte megrepedt a dobhártyám. Elképzelttem magamban, mekkora kavarodás támadt - volt, aki melankóliába esett, másokat vad erőszakosság-inger fogott el, s volt olyan is, aki félelmében nem tudta, hogy hová legyen... Rettenetes dolog a por.

Ernestnél most jó ideig nem lesz telt ház. Ő persze kitalálja majd, hogy én tettem, de köpök rá... Kész! Nincs többé "vadász" Red! Elegem van belőle! Elég, ha én magam a halállal járok karonfogva, nem kell más hülyéket is erre tanítani. Tévedtél, Kirill, drága barátocskám! Bocsáss meg, de az derül ki, hogy nem neked, hanem Gutalinnak van igaza. Az embereknek nincs itt semmi keresnivalójuk. A Zónában nincs semmi jó.

Átmásztam a kerítésen, és szép csendben hazafelé mentem. A számat harapdálom, sírni szeretnék, de nem tudok.

Elöttem pusztaság, üres pusztaság. A szomorúság, a mindennapok. Kirill, egyetlen barátom, hogy is leszünk most már ezután? Mihez kezdjek nélküled? Te, aki a világról, a megváltozott világról meséltél nekem... és most? Megsiratnak majd a távoli Oroszországban, de én még sírni sem tudok. Pedig én vagyok mindenbe a hibás, be mertelek vinni a garázsba, amikor a szemed még nem szokott hozzá a félhomályhoz! Egész életemben farkasként éltem, egész életemben csak egy valamire gondoltam... És akkor egyszer csak jótékonykodni akartam, ajándékot adni. Mi a fenének is szóltam neki erről az "üreskéről"? És amikor ez eszembe jutott, elszorult a torkom - farkasként kéne üvölnem. És bizonyára fel is üvöltöttem - az emberek félrehúzódtak előlem, de aztán hirtelen megkönnyebbültem, látom: Guta jön velem szembe.

Jön velem szembe, az én szépségem, az én párom, lépeget a szép kis lábán, a szoknya a térde fölött verdesi a combját, minden kapualjból őt bámulják, ő pedig úgy jön, mintha vezetnék, senkire se néz, és ki tudja, miért, nyomban megértettem, hogy engem keres.

- Szervusz, Guta. Hová indultál?

Végignézett rajtam, és egy pillantással mindent felmért, a szétvert pofámat, a vizes ingemet, felsebzett öklömet, és csak ennyit mondott:

- Szervusz, Red. Éppen téged kereslek.

- Tudom - mondom. - Menjünk el hozzám.

Hallgat, elfordul, másfelé néz. Ó, milyen kis aranyos fejecskéje van, olyan a nyaka, mint egy büszke kisgidáé! Aztán így szólt:

- Nem tudom, Red. Lehet, hogy te nem akarsz már többé találkozni velem.

Összeszorult a szívem - mi jöhet még? De nyugodtan így szólok hozzá:

- Nem értelek, Guta. Bocsáss meg, ma egy kicsit többet ittam, talán ezért értelek nehezebben... Miért ne akarnék egyszerre találkozni veled?

Belekarolok, és lassan a lakásom felé indulunk, és mindenki, aki csak őt bámulta, most sietősen visszahúzza a pofáját. Egész életemet ebben az utcában éltem le. Vörös Redet ebben az utcában mindenki jól ismeri. És aki nem ismer, az is hamar megismerkedhet velem, és ezt nagyon is jól tudják.

- Anyám azt mondja, hogy vetessem el a gyereket - mondja hirtelen Guta. - De én nem akarom.

Tettem még néhány lépést, mielőtt megértettem volna, Guta pedig folytatta:

- Én semmiféle abortuszt nem akarok, én gyereket akarok tőled. Te úgy döntesz, ahogy akarsz. Mehetsz, amerre akarsz, én nem tartóztatlak.

Hallgatom őt, ahogy egy kicsit tűzbe jön, magamagát hergeli, hallgatom, és csendesen ámuldozom. Semmit sem értek. A fejemben tompaság kavarg: egy emberrel kevesebb egy emberrel több.

- Anyám azt mondogatja - folytatja Guta -, minek egy "vadásztól" nekem gyerek, minek ezeket a korcsokat szaporítani? "Csavargó ez - mondja -, se családotok nem lesz, se semmitek. Ma szabadlábon van, holnap börtönben." Csakhogy nekem ez teljesen mindegy, én mindent vállalok. És én magam is tudok mit csinálni. Én szülöm meg, én nevelem fel, magam faragok belőle embert. Nélküled is boldogulok. De akkor többet ne gyere hozzám, a küszöbömig sem engedlek...

- Guta - mondom -, drágám! Várj csak... - És magam sem értem, nevetés kerít hatalmába, valamilyen bolond, ideges nevetés. - Kis fecském - mondom neki -, hová kergetsz engem tulajdonképpen?

És úgy nevetek, mint egy eszeveszett bolond, ő pedig megáll, a mellemre borul és zokog.

Kiadta az Európa Könyvkiadó
A kiadásért az Európa Könyvkiadó igazgatója felel
Szedte és nyomta a Franklin Nyomda
84/1769 Franklin Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Mátyás Miklós igazgató
Készült Budapesten, 1984-ben

Felelős szerkesztő: Harsányi Éva
A védőborító, a kötéstervezés és a tipográfia Kakucsy Júlia munkája
Műszaki vezető: Miklósi Imre
Készült 14 000 példányban, 12,6 (A/5) ív terjedelemben
ISBN 963 07 3289 0